

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen:	na upravnishtvu prejeman:
celo leto naprej K 24—	celo leto naprej K 22—
pol leta 12—	pol leta 11—
četrt leta 6—	četrt leta 5-50
na mesec 2—	na mesec 1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v priliku levo), telefon št. 34.

Iskate pravo dom svojega? Iskate modrost in pravičnost.

Inserati veljajo: petdesetkrat po 16 vin, za dvakrat po 14 vin, za tretkrat ali večkrat po 12 vin. Parle in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri vseh insercijah po dogovoru.

Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

Posebna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej K 25—	celo leto naprej K 30—
pol leta 13—	za Ameriko in vse druge dežele: K 35—
četrt leta 6-50	
na mesec 2-30	

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znak. Upravištvu (spodaj, dvorišče levo), Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 85.

Vojna na Balkanu.

S SRBSKEGA BOJIŠČA.
Dunaj, 26. decembra. (Kor. ur.)
Uradno se razglša:
Jugovzhodno bojišče.
Položaj je neizpremenjen.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.
SOBOTNO URADNO POROČILO.

Dunaj, 25. decembra. (Kor. ur.)
Uradno se razglša:

Jugovzhodno bojišče.
Nič novega.
Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

URADNO POROČILO OD PETKA.

Dunaj, 24. decembra. (Kor. ur.)
Uradno se razglša:

Jugovzhodno bojišče.
Pri manjših podjetjih v zadnjih dneh je bilo pripelanih okoli 600 vjetnikov. Sicer nobenih posebnih dogodkov.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

NEDELJSKO NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berolin, 26. decembra. (Kor. u.)
Wolfiov urad poroča:

Veliki glavni stan dne 26. decembra.

Balkansko bojišče.
Položaj je v splošnem neizpremenjen.

Vrhovno armadno vodstvo.

SOBOTNO NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berolin, 25. decembra. (Kor. u.)
Wolfiov urad poroča:

Veliki glavni stan dne 25. decembra.

Balkansko bojišče.
Ničesar novega.

Vrhovno armadno vodstvo.

NEMŠKO URADNO POROČILO OD PETKA.

Berolin, 24. decembra. (Kor. u.)
Wolfiov urad poroča:

Veliki glavni stan dne 24. decembra.

Balkansko bojišče.
Nobenih bistvenih dogodkov.

Vrhovno armadno vodstvo.

ČRNOGORSKO URADNO POROČILO.

20. decembra. Sovražnik je dne 19. decembra opetovano brezuspešno napadel naše pozicije pri vasi Lipovac (?). Vjeli smo pri tem nekaj neprijateljev ter vplenili eno strojno puško. V smeri Berane-Rožaj smo pričeli z ofenzivo ter smo sovražnika na celi tej fronti porazili. Sovražnik se je pri Rožaju umaknil. Pri zasledovanju smo vjeli razne vojake.

24. decembra. V smeri na Rožaj in Berane smo odbili napad na Turjak, približno 15 kilometrov vzhodno Beran, ter smo prizadejali sovražniku velike izgube. Pognali smo ga v smeri na Bjoče do vasi Ivanja, kakih 18 kilometrov severno Beran, nazaj.

Naša prodiranja v Črni gori in Albaniji.

»Daily Chronicle« poroča iz Pariza: Avstrijske in bolgarske čete

se očitno trudijo, da bi čim preje dospele do albanske obali ter tako preprečile zopetno koncentracijo srbskih čet. Njihov cilj je trojen: uničiti hočejo srbsko armado, zrevolucionirati muslimansko prebivalstvo in obvladati Adrijo. S tem postaja albansko in črnogorsko bojišče tem važnejše, ker so tangirani neposredno tudi italijanski interesi.

Vesti o izkrcanju Rusov v Varni so izmišljene.

Iz Sofije poročajo uradno, da so vse vesti, kakor da bi se bili Rusi izkrcali ob bolgarski obali, izmišljene. Rusi tega niti poskusili niso. Zgodilo se ni nič drugega, kakor slučajni spopad med štirimi ruskimi in eno bolgarsko torpedovko, pri katerem je bilo izmenjenih kakih 50 topovskih streliv, ne da bi bila nastala kakršnakoli škoda.

Rusko poročilo o pomorskem boju pri Varni.

Petrogradska brzojavna agencija poroča od »poklicane strani«: Dne 21. decembra ste srečali dve ruski torpedovki, ki ste križarili ob bolgarski obali, bolgarsko torpedovko, katero ste začeli takoj preganjati. Bolgarska torpedovka je zbežala v Varno. Ruski torpedovki ste ji sledili do samega vhoda v pristanišče. Ko so ju začele obstreljevati obrežne baterije, ste se torpedovki iz njihovega dosega umaknili. Pri križarjenju ste potopili dve turški jadernici, ki ste vozili v Konstanco po bencin.

General Castelnau v Solunu.

»Agenzia Stefani« javlja: Načelnik Joffroevskega generalnega štaba general Castelnau je dospel v Solun, kjer je imel posvetovanja z generalom Sarraillom. General Castelnau je z obrambnimi pripravami četverozveznih čet zelo zadovoljen ter ostane tri dni v Solunu.

Pariški listi javljajo, da je general Castelnau nasvetoval, da naj prične general Sarraill brez odloga z novo ofenzivo. Ena tretjina galipskih čet je prispela v Solun, dve tretjini ste odšli baše v Egipt.

Grška in četverozveza.

Tožbe ministrskega predsednika Skuludisa.

»Daily Chronicle« priobčuje obširen intervju z grškim ministrskim predsednikom Skuludisom, ki se je baše izjavil: Diplomati in državni četverozveze so krivi, ako se Grška danes ne bori na strani entente. Zahtevali so od Grške žrtve, nagrade pa ji niso obljubili. Hoteli so, da se grška armada udeleži dardanelške akcije, toda v isti sapi so povedali, da mi Grki ne smemo v Carigrad. Grška se ima francoski in angleški kulturi zahvaliti za mnogo več kakor nemški. Hotela je ententi pošteno pomagati. V zadnjem času pa postopa četverozveza ž njo kakor s kako podarjeno deželo. Akoravno je šla grška vlada v svojih koncesijah do skrajnosti, ji je očital še te dni neki ententni poslanik, da je grški kralj prelomil svojo besedo. Bil sem tako ogorčen, da sem se obrnil naravnost na Greva in Brianda. Sedaj nas čakajo še strašnejše ure. Kako naj preprečimo, da zalije kri tudi našo državo. Avstriji in Nemci imajo pravzaprav isto pravico vdreti na grška tla, kakor ententa. S seboj lahko pripeljejo Bolgare. Upam vsaj, da ti ne pridejo.

V duhu vidim, da bo Grško opustošila divja, krvava vojna samo radi diplomatskih in vojaških pogreškov, ki jih je zagrešila četverozveza.

Skuludis odstopi.

Iz Aten poročajo: Z ozirom na izid volitev, ki so pokazale, da ima Gunaris največ pristašev, se je odločil sedanjí ministrski predsednik Skuludis, da bo pri sestanku zbornice demisijski. Kakor pristavlja »Agenzia Stefani«, se Gunaris obnavlja prevzeti vlado.

Nova nemška demarša v Atenah.

Iz Aten poročajo: Kralj Konstantin je sprejel nemškega poslanika v dveurni avdienci. List »Embros« pravi, da je nemški poslanik kralja osebno opozoril na konsekvence, ki bi nastale, ako bi se Grška vklonila vsem zahtevam četverozveze. Nemčija ne priznava nevtralnosti, ki je četverozvezi koristna, centralnim državam pa škodljiva. Centralne države bodo zato sveste si svoje moči, odpravile vse ovire. Kralj Konstantin je odgovoril, da hoče obvarovati Grško vojne in tudi tega, da bi postalo njeno ozemlje bojišče.

Postopanje Bolgarov bo odvisno od Grške.

Iz Soluna poročajo: Bivši bolgarski minister Malinov je izjavil zastopniku »Agence Havas« (?): Ako ostane Grška striktno nevtralna, potem bomo prepustili našim nemškim in turškim zaveznikom, da vržejo Francoze in Angleže v morje. Izključno od postopanja Grške bo odvisno, ali bo sledila srbska tragedija nova drama ali pa komedija. Bolgarska armada bo počakala, kaj stori Grška. Vsekakor pa Bolgari orožja ne odlože preje, predno ne bo podpisan mir.

Iz Aten poročajo nadalje: Med bolgarsko in grško vlado se vrše važna pogajanja, ki se tičejo vprašanja nadaljnjega prodiranja bolgarskih čet.

Castelnau v Atenah.

Solun, 25. decembra. »Agence Havas« General Castelnau je končal svoje inspekcijsko potovanje. Po mnogih pogovorih z generalom Sarraillom in višjim zapovednikom angleških čet je Castelnau zapustil Solun in je šel v Atene, kjer ga sprejme kralj.

Grška demarša v Rimu.

Atene, 26. decembra. (Kor. ur.) »Agence Havas«: Grška je naročila svojemu poslaniku v Rimu, da naj stori pri italijanski vladi prijateljski korak, da spozna obseg in število italijanskih podvzetij pri Valoni. Italijanska vlada je podala kar najboljša zagotovila ter je zaprosila celo za sodelovanje Grške, da se započeto delo ugodno konča. Glasom poročil listov se pogajanja med vlada-ma nadaljujejo. Edini sta v tem, da se morajo do danes dosežene pravice Grške v okolici Valone zagotoviti.

Romunija in vojna.

Romunska polanska zbornica.

Bukarešta, 25. decembra. Pri adresni razpravi je kontragovornik Voriceanu z brezmiselnim razpravljanjem političnega vprašanja proizvodil veselost v celi zbornici. Ko je rekel o kronskem svetu, ki se je vršil lanko jesen, da je kralj Karol pritrdil nevtralnosti, samo da bi ohranil dinastijo na krmilu, ga je prekinil Carp z besedami: Jaz sem prisostvoval kronskemu svetu. Vsega tega, kar Vi pravite, se ni nič zgodilo. — Govornik je zahteval pojasnila, če je Stere začetkom vojne

z dovoljenjem vlade potoval na Sedmograško in je trdil, da je takrat minister notranjih del svetoval prebivalstvu Moldave, naj odide. Minister notranjih del zakliče: Na tem ni nič resničnega. Poslanec Dan je govoril o izjalovljenju dela opozicije, katere vojevanje je bilo malo patrijotično. Dolžnost dežele je, da ne pusti nase vplivati te ali one simpatije, ampak da misli na svoje interese. Vse dežele, je rekel govornik, so v tem težkem času razumele svojo dolžnost. Postopanje opozicije je velika napaka. S tako agitacijo se ne služi narodnemu idealu. V velikih trenutkih je treba imeti zaupanje. Opozicija hoče, naj stopi Romunska v akcijo, pa naj se zgodi karkoli, tudi če bi dežela propadla.

Romunski senat.

Bukarešta, 25. decembra. Senat je bil danes ob ugovorih pristašev Filipescuta odgođen do 29. decembra.

Govor romunskega kralja.

Bukarešta, 25. decembra. Kralj je sprejel odposlanstvo senata, ki mu je izročilo odgovor na prestolni govor. Kralj je imel pri tej priliki govor, v katerem je med drugim rekel:

V času težkih izkušenj, ki nam jih je prebiti, je edinstvo vseh src in vseh delavnih sil najboljšje jamstvo, da se bodo modro in krepko branili veliki interesi Romunske. Združen z narodom v isti misli pozdravljam z zadovoljstvom in z zaupanjem senatov sklep, da bo moja vlada podpiral, da pripelje naloženo nam veliko naloge do dobrega konca. Lahko se zanašamo na armado, ki je močna podlaga in bo vedno na višku svoje misije.

Šebeko v Bukarešti.

Iz Bukarešte, 25. decembra. (Kor. ur.) Bivši ruski veleposlanik na Dunaju Šebeko je bil včeraj dopoldne sprejet od kraljeve Marije v avdienci ter povabljen na zajutrek. Nato ga je sprejel še kralj v posebni avdienci. (Šebeko je bil torej pri romunskem kralju že dvakrat v avdienci, znamenje, da je pripisovati njegovi misli izreden pomen. (Op. uredništva.)

Nota entente Romunski.

Iz Bazla poročajo: Glasom poročil londonskih listov bo ententa še ta teden izročila Romunski novo noto, ki vsebuje gotove zelo tehtne zahteve.

Vojna z Italijo.

ODBIT NAPAD NA DOBRDOBSKO PLANOTO.

Dunaj, 26. decembra. (Kor. ur.)
Uradno se razglša:

Italijansko bojišče.

Poskušeno približanje proti južnemu delu Doberdobske planote smo z lahkoto zavrnili.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

SOBOTNO URADNO POROČILO

Dunaj, 25. decembra. (Kor. ur.)
Uradno se razglša:

Italijansko bojišče.

Sovražni topovski ogenj na posamezne pozicije toliminskega mostišča je trajal čez dan. Na severnih pobočjih Altišina je bil zavrnjen sunek sovražne stotnije. Na vseh ostalih frontnih odsekih tudi včeraj mir.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

URADNO POROČILO OD PETKA.

Dunaj, 24. decembra. (Kor. ur.)
Uradno se razglša:

Italijansko bojišče.

Utrjeni prostor v Lardaru in naše pozicije ob toliminskem mostišču je italijanska artiljerija ljutejše obstreljevala.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

Italijansko bojišče na južnem Tirolskem.

Italijani hočejo sedaj po ogromnih izgubah v četrti soški bitki, doseči kak uspeh na južnem Tirolskem. Njihove operacije se vrše proti našim črtam zapadno Adiže, med Rivo in Lardarom. V Judikariji kakor tudi v prostoru severno Bezece napada sovražnik, izpraznjena je bila samo naša sprednja pozicija na hribu Vies, Koncejske doline sovražnik ni mogel več forcirati. V dolini Ledro, v mali kotlini Tiarno in Bezecca in v Judikariji pri kraju Štero in severno ima pripravljene za napad svoje čete, kakor se da soditi. Naše pozicije tamkaj branijo

utrdbe zaporne skupine Lardarske in trdnjave Riva, katerih sovražnik ni mogel še premagati in jih tudi ne bo. Celo našo alpsko fronto, do ceste čez prelaz Rolle, je obtipal sovražnik v sedmih mesecih in napadal je povsodi, kjer so vozne ceste. V Cordevolski dolini in na Col di Lana je teklo že obilo krvi, ali Italijani nimajo uspehov in jih tudi ne bodo imeli.

Col di Lana.

V poročilih našega generalnega štaba se je zadnje čase pogosto navajal Col di Lana na tirolski fronti. Italijani imenujejo goro Col di sangue »Krvava gora«, naši mu pravijo »Železna gora«. V dnevih najhujše artiljerijske delavnosti je padlo povprečno 3000 italijanskih izstrelkov na naše pozicije. Hoteli so zasesti vrh. To so bili ljuti boji. Naša artiljerija je streljala in zadevala vrste jurišajočih Italijanov, ali z vso silo so hoteli zavojevati vrh, sledil je napad za napadom, dan in noč. Niso uspeli. Na višinah vztrajajo naši, tudi če je mraza 40 stopinj. Na tisoče italijanskih vojakov je pokopanih pod zemljo. Skaloje na Col di Lana pa je pod težo izstrelkov tu in tam razbito in razrušeno na drobne kosce.

Junaško delo dveh oficirskih patrolj.

Profesor Lovrič poroča o junaskem delu dveh oficirskih patrolj: V neki hiši so se Italijani baš dobro vtrdili. Iz te hiše so mogli oni povsem lahko z minami obsipati naše junake. Trebalo je narediti konec temu početju. Oni dve patrolji sta obdarovali Italijane z nekoliko minami, na to sta zajurili na hišo z vso ljutostjo. Hiša in okoli stojiči okopi so bili uničeni. Naši so se slavoobitočno povrnili k svojim s štirimi vjetniki; 27 cvetli, polnimi praskave materije, 87 puškami in mnogim drugim vojnim materialom.

»Tako mraz, tako mraz!«

Poročila pripovedujejo, da se pripeti pogostoma na Krnu, da Italijani pridejo ven iz svojih kritij in kličejo na našo stran: Così freddo, così freddo! (Tako mraz, tako mraz!) Včasih vržejo »Corriere della sera« v praznih konzervnih škatljah, naši vojaki pa jim vračajo prijaznost

metanjem naših časopisov, ki poročajo o dogodkih na kopnem in na morju. Kamenje Krna pokriva do 1000 m tenka zemeljska plast, višje gori je gol. Na višini 2245 m si stoji na planoti Ogr in alpinci. Razdalja je mestoma neznatna. Zidovi iz trdo zmurznjenih vreč peska služijo za kritje, ko je manjkalo vreč, so služila v kritje tudi trdo zmurznjena mrtva trupla. Mrtve mrz izpremenili v mumije. Vsak nov sneg in plaz razprostre mrljiški prt nad novimi vrstami italijanskih mrljevc. Strahoviti so boji. Pri zadnjem napadu so zmetali Italijani na 300 m dolg kos fronte tekom štirih ur nad 20.000 granat. Po kratkem odmoru je začel juriš. Tri stotnje so jurišale, častniki in podčastniki napreli, vojni duhovnik z dvignjenim križem za njimi. Bili so strahovito odbiti... Mrz je: Zunanja temperatura pada na 22 stopinj pod ničlo... »Cosi freddo, cosi freddo!«

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

22. decembra. V Judikariji je bila utrdba Por Lardarske skupine dne 20. decembra v kombinirani akciji napadena od naše artiljerije in letal. Dne 21. decembra se je bombardiranje uspešno nadaljevalo. Dve sovražni letali letalske posadke skupine, ki sta se dvignili tekom akcije, sta bili od naših napadeni in pregnani. V dolini Terragnolo (Adiža) so se manjši sovražni oddelki poskušali približati našim postojankam, a so bili s protinapadi odbiti in so pustili v naših rokah nekaj vjetnikov. V Valsugani je naša artiljerija obstreljevala železniško postajo v Levico, kjer so bila naznanjena gibanja čet. Na planoti Asiago je bilo dne 21. decembra neko sovražno letalo od naše artiljerije obstreljevano in prisiljeno vsled poškodovanja motorja, da je pristalo. Letalec je bil vjet. Na ostali fronti je sovražna artiljerija obstreljevala kobaridsko kotlino. Sovražni letalci so napadli naše postojanke pri Podgori in nasproti Pevme. — Škode ni bilo.

24. decembra. Na višinah zapadno Gorice je poskušal sovražnik zjutraj zgodaj 23. t. m. napasti naše pozicije v frontnem odseku Grabenberg (??). Ker je poslela vmes naša artiljerija in so došla takoj ojačenja, je bil napad zavrnjen. Na Kraški planoti so poskušali na desnem krilu naših pozicij sovražni oddelki po živahnem ognju iz pušk, z metanjem bomb in z uporabo svetilnih raket približati se našim strelskim jarkom vzhodno Selc. Vsled našega izobrnega streljanja so šli v neredu nazaj.

25. decembra. Na fronti v Trentinu in v Karniji živahna artiljerijska delavnost. Sovražna artiljerija je zopet začela obstreljevati kraje in napravila je tam nekaj škode. Na kraj Loppio v dolini Cameras je spustil sovražnik z višin severno nad njim tudi težke skale, ne pa da se mu je posrečilo napraviti škodo. Naša artiljerija se je borila proti sovražni in je razpršila na več točkah sovražne čete na pohodu in kolone tovarne živine. Na soški fronti nikakega omembe vrednega dogodka.

DROBNE VESTI IZ ITALIJE.

Preko Lugana poročajo, da je Italija kupila pri neki prijateljski vladi velike množine žita, ker je zadnja žetev dala samo 46 milijonov metrskih stotov namesto pričakovanih 60.

V Veroni se je vršilo posvetovanje številnih zastopnikov veronske province glede železniške zveze z veroneškega južnega brega Gardskega jezera v Rovereto čez Rivo. Izrekli so tudi, da pričakujejo, da pride kmalu vse avstrijsko ozemlje v italijansko posest. Osnovali so pripravljalni odbor za gradbo železnice.

Italijanski ministrski svet.

Chiasso, 24. decembra. Včerajšnji italijanski ministrski svet se je bavil z vprašanjem uprave. Nadalje so razpravljali, kakor poroča »Corriere della sera«, o političnem položaju in o možnosti preselitve kralja Petra v Italijo, dalje o položaju italijanskih čet v Albaniji.

Hrepenenje po miru v Italiji.

V milanskem provincijalnem svetu je neki zastopnik socialistične skupine izrekel svoj pozdrav žrtvam vojne, tudi onim Avstro - Ogrske, in upanje, da kmalu preide tragični čas in nastopi svetovni mir.

Italijansko vojno posojilo.

Rim, 24. decembra. Prospekt vojnega posojila se razglasi uradno. Emisija obstoji iz obligacij, ki se razdolže tekom 25 let po nominalni vrednosti in se jih ne more pred 10. leti konvertirati ali izplačati. Emisij-ska cena znaša 97-50, obrestna mera 5 odstotkov. Termin za podpis traja od 10. januarja do 10. febru-

arja 1916. V plačilo se sprejemajo tudi navadni zakladni boni.

Pristanišče v Tripolisu zaprto.

Pristanišče v Tripolisu je bilo uradno zaprto. Pošte iz Tripolisa ni več že od 3. decembra.

Avtentno poročilo o bombardiranju voj. bolnice v Gorici.

Dunaj, 25. decembra. Iz vojno-poročevalskega stana se poroča:

O bombardiranju bolnišnice Rdečega križa v Gorici s strani Italijanov se je uradno vgotovilo nastopno:

Zapisnik, sestavljen na ukaz c. in kr. zbornega sanitetnega šefa o obstreljevanju rezervne bolnišnice v Gorici s težkim artiljerijskim ognjem včerajšnji dan. Od pol 9. do pol 12. dopoldne so treskale težke granate, menjaje se s šrapneli, za bolnišnico proti ulici Rovese. Malo pred pol 12. dopoldne je krepirala granata okoli 70 korakov za bolnišnico. Točno ob pol 12. dopoldne je treščila granata težkega kalibra, 15 cm, kakor dokazujejo drobci najdene konice, skozi streho v operacijsko dvorano, se tam razpočila in drobci so šli skozi pod v sobe za bolne oficirje v drugem nadstropju in so ubili v operacijski sobi enega tam zaposlenega četovodjo in enega pešca težko, enega lahko ranili. Do opoldne je udarilo več granat okoli bolnišnice v razdalji 10 do 100 korakov. Opoldne je bil zadet stolp,

prebit vodni rezervoar, tako da je tekel potok, visok do gležnja, iz tretjega nadstropja v souterrain. Ob 12. uri 15 minut je bilo zadeto poleg stolpa v tretjem nadstropju skozi že izpraznjeno bolniško sobo drugo nadstropje. Ob pol 1. so bili ranjeni in bolniki že prenešeni v parter in souterrain. Točno ob 1. popoldne je bil zopet zadet stolp bolnišnice; sledili so še trije zadetki: v sprejemno pisarno, v sobo za moštvo in v kuhinjski trakt. Vsega skupaj je bilo poslopje sedemkrat polno zadeto. Na dvorišče, na vrt in v neposredno bližino so padle težke granate v presledkih petih do desetih minut. Zapisnik se po ponovnem prečitju zaključuje in podpiše. — Gorica, 14. decembra 1915. — Dr. Rudolf Schwarz, poveljnik bolnišnice; dr. Wolfgang Weinlechner, oddelni šef-zdravnik; dr. Alojzij Kolarz, oddelni šef - zdravnik; Dušan Medaković, kadet; Marin Tomaseo, sanitetni praporščak.

Dne 14. decembra ob 4. popoldne sem si ogledal rezervno bolnišnico Rdečega križa in konstatiral gorenje opustošenje. Poslopje je na daleč vidno označeno z zastavo ženevske konvencije in mu je do 14. decembra z izjavami vjetih italijanskih častnikov sovražni ogenj prizanašal. Ni dvoma, da se je izvršilo obstreljevanje bolnišnice, stoječe pod varstvom ženevske konvencije, s polnim namenom z italijanske strani. — Dr. Gustav Weil, c. in kr. zdravnik generalnega štaba, zborni sanitetni šef.

Vojna z Rusijo.

V POLESJU.

Dunaj, 26. decembra. (Kor. ur.) Uradno se razglša:

Rusko bojišče.

V močvirnatem ozemlju Polesja smo zavrnili na več točkah močne sovražne poizvedovalne oddelke. Sicer ničesar novega.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

SOBOTNO URADNO POROČILO.

Dunaj, 25. decembra. (Kor. ur.) Uradno se razglša:

Rusko bojišče.

Sovražne sile, ki so se po večeraj odbitem napadnem poskusu tudi od Raranč blizu pred našimi pozicijami bile vkopale, so bile ponoči napadene in pregnane. Dve strojni puški sta ostali v naših rokah. Sicer nobenih posebnih dogodkov.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

URADNO POROČILO OD PETKA.

Dunaj, 24. decembra. (Kor. ur.) Uradno se razglša:

Rusko bojišče.

Napadalni poskusi Rusov na dele besarabske fronte so bili zavrnjeni s težkimi izgubami za sovražnika.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

BOJI PATRULJ NA RUSKEM BOJIŠČU.

Berolin, 26. decembra. (Kor. ur.) Wolffov urad poroča:

Veliki glavni stan dne 26. decembra.

Vzhodno bojišče.

Delovanje nemških patrolj v okolici Dvinske je bilo uspešno. Zavrnili smo močnejše ruske poizvedovalne oddelke severo - zapadno od Čartorijska in pri Berestianih, jugo - vzhodno od Kolkov.

Vrhovno armadno vodstvo.

SOBOTNO NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berolin, 25. decembra. (Kor. ur.) Wolffov urad poroča:

Veliki glavni stan dne 25. decembra.

Vzhodno bojišče.

Na posameznih mestih fronte so se vršili boji med patroljami. Ruski poizvedovalni oddelki, ki so skušali priti do naših črt, so bili zavrnjeni.

Vrhovno armadno vodstvo.

NEMŠKO URADNO POROČILO OD PETKA.

Berolin, 24. decembra. (Kor. ur.) Wolffov urad poroča:

Veliki glavni stan dne 24. decembra.

Vzhodno bojišče.

Nobenih posebnih dogodkov.

Vrhovno armadno vodstvo.

nikov na konjih, prostovoljcev in vstašev v beg.

Ob besarabski fronti v božični noči.

Iz Črnovic poročajo: Ob gozdnatih vrhovih besarabske mejne fronte so izvršili Rusi 24. t. m. ob polnoči silen napad. Več močnih ruskih kolon se je priplazilo v temi do naših žičnih ovir ter jih poskusilo prerezati. Prišlo je do ljutega boja. Ko so bile prve ruske črte uničene, so pogladi Rusi v boj nove kolone, ki pa so bile tudi uničene. Zjutraj so Rusi svoje sunke obnovili, niso pa imeli nobenega uspeha. Pred žičnimi ovirami leži mnogo nepokopanih mrtvih Rusov.

Ruske čete na jugu Rusije.

Bukareški listi so mnenja, da je zbrala Rusija čete na jugu samo v obrambnem namenu. Utrdbe ob Donavi, Prutu in Dnjestrju so bile baše samo zato zgrajene, da zadrže eventualni sunek.

Drugi listi pravijo, da so poslali ob romunski meji zbrane ruske čete deloma v Odeso, od koder jih bodo poslali v Perzijo.

Ruski vpoklici.

Ruski ministrski svet je sklenil takoj vpoklicati odstavljene vojaške letnikov 1915/16.

Ruski car na fronti.

Carskoje Selo, 25. decembra. Car je odpotoval na fronto.

Nov ruski vrhovni poveljnik?

Iz Petrograda poročajo preko Bukarešte, da se bodo v vrhovnem armadnem vodstvu v kratkem izvr-

šile velike izpremembe. Baše name-rava car odložiti vrhovno poveljstvo, ker je baše tako hudo zbolel, da potrebuje delj časa počitka. Zatrjuje se, da je za mesto vrhovnega poveljnika izbran neki do sedaj le malo znani general, ki da je imel zadnji čas že velik vpliv na vrhovno vojno vodstvo.

DROBNE VESTI IZ RUSIJE.

V Rostovu ob Donu se je zvišala cena žita zadnjih deset dni za 40%.

V Petrogradu vedno bolj primanjkuje premoga in živil, tako da pravi »Novoje Vremja«: »Dva in pol milijona ljudi pač ne more za vedno trpeti lakoto!«

V Kusiji primanjkuje tudi papirja, tako, da morajo kupovalci prinesiti papir za zavijanje s seboj ali pa odnašati predmete v koških.

Ruska duma.

Iz Petrograda poročajo, da je v seji proračunske komisije ruske dume Sazonov izjavil, da je pooblaščen dati pojasnila o političnem položaju. Z Grško so odnošaji zopet popolnoma normalni. Napram Perziji ob Rusiji v bodoče nastopila bolj energično. Glede vesti, da se vrše mirovna pogajanja, je omenil, da so te vesti neresnične. Sklenjena je bila nato resolucija, ki pravi, da Rusija ne mara miru, dokler ni sila Nemčije zlomljena, druga resolucija opozarja na potrebo obračati vso pozornost na perzijsko fronto, ker je ta vsled dogodkov na Balkanu posebno važna.

ZAPADNO BOJISCE.

MANJŠI BOJI NA FRANOSKI FRONTI.

Berolin, 26. decembra. (Kor. ur.) Wolffov urad poroča:

Veliki glavni stan dne 26. decembra.

Zapadno bojišče.

Vsled neprestanega deževja je bilo vojno delovanje na večjem delu fronte le majhno, živahnejše pa severno od Alberta, na nekaterih točkah v Champagni in v Vogezih, severno od Sennheima.

Vrhovno armadno vodstvo.

SOBOTNO URADNO POROČILO.

Berolin, 25. decembra. (Kor. ur.) Wolffov urad poroča:

Veliki glavni stan dne 25. decembra.

Zapadno bojišče.

Zapadno La Bassée so bile sovražne, proti našim pozicijam potisnjene mine, uničene z uspešno razstrelitvijo naših čet. Sicer se ni pripetilo nič pomembnega.

Vrhovno armadno vodstvo.

NEMŠKO URADNO POROČILO OD PETKA.

Berolin, 24. decembra. (Kor. ur.) Veliki glavni stan dne 24. decembra.

Wolffov urad poroča:

Zapadno bojišče.

Sovražni artiljerijski ogenj je bil mestoma živahen, posebno v Vogezih. Ponočni napad z ročnimi granatami na našo višinsko pozicijo, severo - vzhodno Sonaina, je bil z lah-koto zavrnjen. Pozicijo na Hartmannswellerkopfu smo dobili nazaj v vsem obsegu. Tudi iz dela jarka na severnem pobočju gore so Francozi pregnani.

Vrhovno armadno vodstvo.

FRANCOSKO URADNO POROČILO.

22. decembra popoldne. Nobenega važnega dogodka čez noč. V Vogezih nam je dovolil od naših čet včeraj izvršeni napad močno razširiti naše pozicije na vzhodnem pobočju Hartmannswellerkopfa. Število vjetih Nemcev znaša sedaj 1200 mož, med njimi 21 častnikov. Vjeti pripadajo 6 različnim polkom.

22. decembra zvečer. V Belgiji deluje artiljerija v pokrajini Het Sas in Bolsinghe. Južno od Arrasa slučajen, srečno potekel ogenj v okolici Beaurainsa; razstrelili smo neko mino, ki je težko poškodovala neki sovražni strelski jarek pred Dancourtom blizu ceste v Lille. V okolici Royeja smo obstreljevali neko močno nemško patroljo, ki je nato zbežala ter pustila na bojišču več ranjenih. Na vrhovih ob Maasi, v odseku lesa Bouchet, so naše baterije silno obstreljevale sovražne strelske järke ter razstrelile neko municijsko skladišče. Na Vogezih se je sovražnik tekom cele vrste krajevnih bojev zopet vstabil v delu strelskih jarkov na Hartmannswellerkopfu, ki smo mu jih

bili včeraj vzeli in smo jih imeli zasjede s prednjimi četami. Število tu vjetih Nemcev presega 1300.

23. decembra popoldne. Noč je bila na celi fronti razmeroma mirna. Južno od Arrasa, v okolici Beauraina je naša artiljerija nadaljevala razbijanje sovražnih okopov. V Champagni ogenj z granatami vzhodno od pristave Navarin in v odseku pri višini 193. V Vogezih ob Hartmannswellerkopfu je položaj na našem levem krilu, kjer so se vršili sovražni protinapadi, neizpremenjen. Naše desno krilo je včeraj neprestano prodiralo.

23. decembra zvečer. V Artoisu je naša artiljerija delovala v okolici Givenchyja ob dohodih ceste v Lille. Na severnem bregu Aisne smo uspešno obstreljevali neki avtomobilski vlak med Condeem in Nanteuilom. V Voevru, jugo-vzhodno gozda pri Apremontu boj z minami, ki je bil za nas uspešen. V Vogezih so se naši na levem krilu stoječi oddelki vsled sovražnih protinapadov vrnili s pobočji, severno od Hartmannswellerkopfa in z njegovega vrha. V centru in na desnem krilu, namreč na grebenih jugo - vzhodno od vrha in bolj proti jugu tja nasproti Wattweilerja, je ostala na fronti 2 km zavzeta pokrajina popolnoma v naših rokah. Tekom popoldneva so snežni zameti prekinili operacije. Sovražnik je silno obstreljeval pobočja severno od Hartmannswellerkopfa in vrhove gora.

Belgijsko poročilo.

22. decembra. Naše baterije so bile danes delavne; obstreljevale so nemške postojanke na levem bregu Ysere in taborišče v Eessenu. Severno od Dixmuidena so naši težki topovi dovršili razdejanje neke stražnice, ki jo je skušal sovražnik, ker smo jo bili včeraj razstrelili, zopet postaviti.

23. decembra. Dan je karakteriziral posebno silen medsebojen ogenj topov na celi fronti belgijske armade, kjer je sovražnik popolnoma zamenjaval prav velike množine municije. Naša artiljerija je uspešno obstreljevala nemške strelske järke na bregovih Ysere.

ANGLEŠKO POROČILO.

22. decembra. Tiskovni urad poroča iz angleškega glavnega stana na Francoskem: Živahno artiljerijsko delovanje zlasti v okolici Fricourta, kanala La Bassée in Ypresa. Naša artiljerija je močno odgovarjala na ogenj.

23. decembra. Zgodaj zjutraj je sovražnik brez uspeha z bombami napadel neko našo postojanko pri gozdu Ploegsteert. Dan je bil bolj svetel; artiljerijski ogenj je bil zato bolj živahen, zlasti z naše strani.

Nemška ofenziva na zapadu.

Preko Geneve prihaja to-le poročilo: Vojni poročevalci ententnega časopisa naznanjajo, da je pričakovati nove nemške ofenzive na zapadni fronti. Prav nič ni neverjetno, da nameravajo Nemci tu odločilen udarec. Na to kažejo dejstva: Nemški letalci so izredno delavni, tudi dobivajo Nemci velika jačenja in izredno mnogo vojnega materiala.

Angleški kralj — armadi in mornarici.

London, 25. decembra. Angleški kralj je za Božič izdal dnevno povelje na armado in na mornarico, v katerem jima izrekta zahvalo in zaupanje za bodočnost. Na koncu pravi kralj, da konča zopet eno leto kakor je začelo, s težavami, krvoproličjem in trpljenjem, a dobo mu stori, da ve, da se bliža cilj, za katerim stremita armada in brodnice.

General French.

General French ni bil imenovan za poveljnika čet angleškega cesarstva, marveč za poveljnika čet angleškega kraljevstva, je torej nekako poveljnik angleških domobranskih čet. Iz neznanih vzrokov je French 18. t. m. izstopil tudi iz vojnega sveta entente.

Kitchenerjevi milijoni.

»N. Züricher Ztg.« poroča, da je Kitchener povodom svojega zadnjega obiska v Londonu zatrdil, da bo odšla sredi marca angleška armada 1 in pol do dveh milijonov mož na Flandrsko.

Angleške izgube.

Angleške izgube na vseh bojiščih so znašale med moštvo do 9. decembra 119.925 mrtvih, 236.758 ranjenih in 69.546 pogrešanih, med častniki pa 7367 mrtvih, 13.365 ranjenih in 2149 pogrešanih.

Angleški kabinet.

Preko Amsterdama se izve, da se v angleškem kabinetu pripravljajo izpremembe. Trdi se celo, da bo ministrski predsednik Asquith odstopil in da bo v tem slučaju demisijski tudi zunanji minister sir Edvard Grey.

Vojna strojev.

Municijski minister Lloyd George je 24. t. m. pred 3000 zbranimi delavci izjavil, da je neizogibno potrebno vporabljati neizučene delavce poleg izučenihi. To ni samo pogoj za zmago, marveč tudi pogoj, da se reši nešteto življenj. Nikakor ne more s posredovanjem parlamenta sporočiti vojski, da so se branili izučeni delavci suspendirati delavski red, da bi s tem rešili življenje svojih tovarišev na bojišču. Ne more verjeti, da bi bili angleški delavci manj patriotični, kakor francoski, katerih požrtvovalnost omogoča Francoski ustavljati se strašnem stroju, ki je izvojeval s pomočjo nemških delavcev zmago nad Rusi. Čas je dragocen, pomoč nemudoma potrebna.

Zamorci naj pomagajo!

Francoski poslanec Maurice Ajam svetuje v »Petit Parisien«, da naj postavi Francoska novo vojsko zamorcev. Med 15 milijoni prebivalcev v Afriki bi se dala lahko zbrati vojska 150.000 mož.

Angleški parlament.

Pri razpravi o odgoditvi zasedanja angleškega parlamenta, je zahteval posl. Dalziel krepko politiko proti nevtralnimi državam. Posl. A. W. H. W. H. je grajal angleško diplomacijo zaradi njenega postopanja proti balkanskim državam. Rekel je, da je bila Grška pripravljena, vojaško podpirati operacije ob Dardanelah, da je pa Rusija odklonila udeležbo Grške. Nasprotja med alijanci so preprečila pridruženje Grške. Posl. Cooper je rekel, da vzbujajo postopanje ministrstva zunanjih del veliko nezaupanje. Mornarici se onemogoča, storiti tisti veliki udarec, za kateri jo narod smatra za zmago. Angleška diplomacija je na bližnjem vzhodu slabo delala. Posl. King je poudarjal, da je enotna politika četverozveze nujno potrebna. Angleški narod, britanska država in parlament so popolnoma edini. Ali pa more kdo reči, da je ministrstvo edino in da je že mesece edino? — Državni podtajnik lord Robert Cecil je nato odgovoril, da je dokaz edinstva v ministrstvu dejstvo, da ni noben član kabineta odstopil. Obžaluje nesrečno opombo posl. Kinga, da alijanci niso edini. Primerijo se pač difference, a take ni bilo še nikdar, da bi bila ogrožala nadaljevanje zveze. Prepušča Greyu, da pojasni balkansko politiko. Angleška blokada blokira Nemčijo in ne nevtralnimi držav. Prepričati se da le dovoz čez morje v Nemčijo. Težko je dognati, kako blago prihaja v Nemčijo. Vlada je storila vse, kar je mogla praviloma storiti, da zadržal za Nemčijo namenjene pošiljke. Lord Cecil je potem polemiziral proti izvajanjem poslanca Cooperja, češ, gotovi histerični nevtrasteniki ne morejo prenesti pritiska vojne. Če stvari ne gredo dobro, pa pravilo, da so ministri izdajalci. To škoduje narodovi morali. Lord Cecil je končno zavrnil napade na ministra Greya. — Posl. L. Y. N. C. H. je rekel, da ministri doslej niso organizatorji zmage, ampak porazov. Poraz Srbije ugled ministrstva zunanjih del za

mного let uničil. — Zbornica je potem sklenila odgoditev zasedanja. — Dodatno se še javlja, da je posl. Dalziel v svojem govoru ožigalsal nezmožnost visokih oblastnikov. Vprašal je, čemu so ti sušmarji dobili devet milijonov vojakov. V bitki pri Loosu je armada vsled napak generalnega štaba izgubila 80.000 mož. Posl. Booth je rekel, da obžaluje, da je bil član parlamenta, ko je Anglija pustila Srbijo na cedilu.

Angleški parlament se je nato dne 24. decembra odgodil do 4. januarja 1916.

Francosko posojilo.

Francoski finančni minister Ribot je v senatu povedal, da je bilo podpisanih novega francoskega posojila 14 in pol milijard in sicer 5 in pol milijarde v denarju in 2 in pol milijardi v zakladnih nakazilih.

Konec socializma.

Od januarja naprej se bo imenoval Hervéjev list »Guerre Sociale«, »La Victorie«. Hervé pravi, da morajo v bodoče na Francoskem prenehati socialni boji. Tudi po končani vojni mora biti razdvoj z nemškimi socialisti trajen. Internacionalizma v bodoče ne bo več.

Švedska in Anglija.

Glasom poročil listov iz Stockholma pripravljala švedska vlada maščevanje za Anglijo zaradi pridržanja pošte.

Angleška vlada namerava baje ustaviti ves izvoz premoga na Švedsko.

Angleška in mednarodna pošta.

»Vossische Ztg.« poroča iz Amsterdama: Angleška admiraliteta je naročila svojim vojnimi ladjam, da morajo ustaviti vse nevtralne parnike, ki vozijo pošto. Pošto morajo spraviti v London, kjer jo bodo preskalsi.

Boj na morju.

Delo nemških podmorskih čolnov in min.

Iz Marseilla poročajo, da je bilo od 1. do 15. decembra v Sredozemskem morju potopljenih 9 francoskih parnikov.

Iz Amsterdama: Neka velika transportna ladja je zadela dve milji južno od Sunderlanda ob mino in se potopila.

Iz Tortoze na Španskem poročajo: Neki francoski parnik, ki je zbežal pred nekim podmorskim čolnom, je naseljed pri izlivu reke Ebro. Upati je, da bodo tovar — sladkor — rešili.

Zaplenjeni parniki.

Kodani, 23. decembra. (Kor. u.) Švedsko mornariško ministrstvo je dobilo od poveljujočega admirala v Karlskroni brzoiavno poročilo, da je neki nemški torpedni lovec zaplenil dne 21. decembra švedski parnik »Argo«. Iz poročila izhaja, da je posl. admiral takoj, ko je dobil poročilo, neko torpedovko na mesto, kjer je bil parnik zaplenjen. Zaplenitev so opazovali vodniki pri svetilniku Utlängon.

Kodani, 23. decembra. (Kor. ur.) »National Tidende« poroča: Danski parnik »Heini« je bil na potu iz nekega švedskega pristanišča z železnice na krovu zaplenjen od neke nemške torpedovke. »Heini« je plul tako blizu obali, kakor je bilo mogoče, pozneje pa ga je vihar prisilil, odpluti na odprto morje. Pri Sandhamnu ga je nemška torpedovka zaplenila ter odpeljala v Stettin. Danska paroplovna družba je protestirala, češ, da »Heini« ni zašla v mednarodne vode.

Potopljeni parnik »Yasaka Maru«.

Japonski parnik, ki je bil na poti iz Anglije v Marseille, je imel na krovu baje tudi mnogo zlata. Vsi potniki in vse moštvo je bilo rešeno. O polnoči jih je sprejela na krov neka francoska križarka ter pripeljala 24. t. m. v Port Said. Na parniku je bilo 51 moških, 54 žensk in 15 otrok, 81 jih je bilo Angležev, 12 Francozov, 2 Luksemburžana, 2 Italijana, 1 Belgijec in 1 Amerikane.

TURSKA VOJNA.

TURŠKO URADNO POROČILO.

24. decembra. Dardanelaska fronta. Od časa do časa artiljerijski in infanterijski ogenj ter metanje bomb z obeh strani. Naša artiljerija je storila, da so tri sovražne baterije utihnile, dosegla dobre uspehe proti sovražnim četam, ki so ravnokar opazovale, ter razdeljala del sovražnih strelskih jarkov. Dne 22. t. m. se je približala neka torpedovka obali pri Ariburnu, parkrat brez uspeha ustrelila ter se nato umaknila. Nekaj naših baterij v morskii ožini je včeraj uspešno obstreljevalo izkrcevališča pri Take

Burnu in Sedil-baru. bližnje barake in čolne ter na ta način preprečilo transport čet. Sedem barak smo razdeljali in dva natovljena čolna potopili. Število sovražnikov pri Anaforti in Ariburnu vzehtih topov se je zvišalo na deset, od teh je osem velikokalibrskih topov, dva sta poljska topova. Tudi postaja za brezčični brzojav je v naših rokah. Dne 21. t. m. smo spravili vse, kar je še vporabno na številnih ladjah, ki so se razbile ob obali, narkar smo ladje razdeljali. — Z drugih front ničesar novega.

25. decembra. Fronta v Iraku. Obkolilno gibanje okrog sovražnih čet, stisnjenih v Kut — el-Amara, traja z vseh strani. Obstreljevanje sovražne pozicije in njegovih depotov v Kut — el-Amari s strani naše artiljerije ima ugodne uspehe. — Kavkaška fronta. Razen slabotnega ognja ničesar bistvenega. — Dardanelaska fronta. Dne 24. decembra dopoldne je naša artiljerija trikrat zadejala neko križarko, ki je nato odplula. Popoldne sta metali neka križarka in neka torpedovka nekaj granat na Kireč Tepe, Bujuk Kemikli in Ariburnu. Naša artiljerija je zadela torpedovko. Pri Sedilbaru je obstreljevala naša artiljerija sovražne strelske jarke nasproti našemu levemu krilu ter jih močno poškodovala. Sovražno letalo, ki smo je zbili pri Bir-el-Sebi, bomo popravili ter nato sami uporabljali. Vjeti voditelj letala, ki živi, je neki francoski stotnik, opazovalec, neki angleški častnik, pa je mrtev.

Angleške čete z Galipolija.

Iz Sofije poročajo: Kje se nahajajo angleške čete, ki so jih vzeli izpred Ariburnu, do sedaj še ni znano. Tudi v Solun zadnje dni ni dospelo večje število čet. Domneva se, da so spravili Angleži te čete za enkrat v Mudros ali na kak drug otok, da si oddahnejo, od tam pa bodo večji del teh čet poslali v Egipt.

Angleške izgube ob Dardanelah.

Iz Londona: Parlamentski državni podtajnik Tennant je izjavil v angleški zbornici, da so znašale vse izgube ob Dardanelah do 11. decembra 1609 častnikov in 23.670 mož mrtvih, 2969 častnikov in 72.222 mož ranjenih in 337 častnikov in 12.114 mož pogrešanih. Dostavil je, da je bilo od 25. novembra do 11. decembra sprejetih 96.682 mož v bolnice. Upati je, da se bo število bolnih znižalo.

Turški uspehi v Kavkaziji.

Glasom kodaniških vesti je bila turška vojska v Kavkaziji močno ojačena ter so se ta ojačenja že pokazala pri silnih napadih južno od Oltija. Tudi v Arsbeičanu je prišlo do resnih, za Ruse brezuspešnih bojov. General Russkij je na poti v Tiflis.

Angleški porazi v Perziji.

»Novoje Vremja« poroča baje iz Teherana: V Kumu so zgradili Perziji izredno močne utrdbe ter jih dobro oborožili s topovi in strojnimi puškami. V zadnjih bojih z angleškimi četami so Perziji vneli mnogo Angležev med njimi mnogo uradnikov. Perziji so vplenili podružnice Angleške banke v Isahanu in Sirasu z denarjem in vrednostmi papirji. Vstaši so se polastili vsega brzoiavnega omrežja ter so pretrgali zvezo med Rusi in Angleži. Severna Perzija je popolnoma odrezana od južne Perzije.

Rusi v Perziji.

Iz Petrograda prihaja tole poročilo: Iz Teherana poročajo, da so ruske čete zasedle perzijski kraj Korun. Zatrjuje se, da se je pred Korunom vršila velika bitka, ki se je zopet končala s popolnim porazom sovražnika.

Odstop perzijskega kabineta.

Teheran, 26. decembra. (Kor. u.) Reuter poroča: Kabinet je odstopil. Šah je imenoval princa Ferman Fermo za ministrskega predsednika. — Reuter pravi, da je to velika zmaga entente.

Vojni načrt entente.

Iz Amsterdama: Dasi so posvetovanja skupnega pariškega vojnega sveta strogo tajna, je vendar posneti iz parlamentarnih izjav, da je vojni svet v splošnem sklenil to - le: 1. Število četverozveznih čet v Solunu je spraviti na 500.000 mož, kolikor jih je zahteval tamošnji poveljnik, general Sarraill. 2. Galipoli se polagoma opusti. Tam je še kakih 100.000 mož. 3. Zavezniške čete se izkrcajo v Mali Aziji. 4. Na zapadnem bojišču naj ostanejo striktno v defenzivi. 5. Italija se zaveže, da da na razpolago 50.000 mož za obrambo Egipta.

Amerika in Avstrija.

Zaradi potopitvenja italijanskega parnika »Ancona« je vlada Združenih držav poslala avstrijski vladi drugo noto, ki se glasi:

Podpisani poslanik Združenih držav ima čast sporočiti njega ekscelenci c. in kr. ministru zunanjih del baronu Burianu naslednji odgovor vlade Združenih držav na noto njega ekscelence z dne 14. t. m. št. 5735. glede potopa italijanskega parnika »Ancona«, katera vsebina je bila v prevodu redno sporočena drž. tajništvu v Washingtonu.

Vlada Združenih držav je prejela noto Vaše ekscelence glede potopitvenja »Ancone«, izročeno 15. decembra na Dunaju in sporočeno v Washington, ter je to noto vzela takoj v vesten pretres.

Dne 15. novembra 1915. je izročil vodja poslanstva v Washingtonu, baron Zwiedinech, državnemu departementu avstro-ogrsko mornariško poročilo o potopitvenju »Ancone«, v katerem je bilo priznано, da je bila ladja torpedirana potem, ko so bili njeni stroji ustavljeni in so bili potniki še na krovu. To priznanje je po sodbi vlade Združenih držav samo na sebi zadostno, da se naloži odgovornost zapovedniku podmorskega čolna, ki je izvršil torpediranje, da je vedoma kršil pripoznano mednarodno pravo in popolnoma preziral načela človečnosti, ki bi se jih moral v pomorski vojni držati vsak, kdor vodi vojno. Spričo teh priznanih okoliščin smatra vlada Združenih držav za opravičeno meniti, da posamičnosti o potopu »Ancone«, veljava in vsebina mornaričnemu poročilu dodanih in poročilo potrjujočih izpovedi prič in število usmrčenih ali ranjenih Amerikancev nikakor niso bistveni deli diskusije. Zapovednikova krivda je na vsak način dokazana in neoporočeno dejstvo je, da so bili vsled njegovega nezakonitega ravnanja državljani Združenih držav ubiti, ranjeni ali spravljani v nevarnost.

Predpisi mednarodnih določb in načela človečnosti, ki jih je zapovednik podmorskega čolna vedoma kršil, so tako dolgo in splošno znana in s stališča pravice in pravičnosti tako očitna, da vlada Združenih držav nima vzroka, o njih razpravljati in ne razume, da o njih dvomi c. in kr. vlada ali jih prereka.

Vlada Združenih držav ne vidi vsled tega odprte druge poti, kako to, da dela c. in kr. vlado odgovorno za dejanje njenih ladijskih zapovednikov in ponovi svoje določne, a spoštljive zahteve, izrečene v njenem sporočilu z dne 6. decembra 1915. (Nota podpisane z dne 9. t. m. št. 4167). Odkritosrčno upa, da omogoči zgorajšnja razlaga njenega stališča c. in kr. vladi uvideti pravičnost teh zahtev in jim ugoditi v istem duhu odkritosti in enake skrbnosti, za ohranitev med Združenimi državami in avstro-ogrsko obstoječega dobrega razmerja, ki je vlado Združenih držav pripravil do tega, da jih je sprožila. Podpisane porablja to priliko obnoviti Vaši ekscelenci zagotovilo njegovega velespoštovanja.

Frederic C. Penfield.

Nadaljni razvoj afere.

Reuter javlja: Novojoški listi izjavljajo, da je spregovorila ameriškanska vlada s svojo drugo noto zadnjo besedo. Korektni diplomatski odnosi z Avstrijo se morejo ohraniti le pod pogojem, da zadosti dunajski kabinet vsem zahtevam Zedinjenih držav.

Zlato gre v Ameriko.

Preko Berolina poročajo, da je zopet prispelo za dva milijona dolarjev zlata iz Londona v Novi Jork.

Mornariški program Zedinjenih držav.

Zedinjene države nameravajo predvsem zvišati svoje vojno brodnice. O tem zvišanju smo poročali že svoj čas. Zatrjuje se, da Zedinjene države lahko krijejo večji del svoje potrebščine v lastni deželi. Veliko skrb pa provzroča Zedinjenim državam vojska na kopnem, za katero bi le težko dobila vojakov, zlasti pa ne tako velikega števila, da bi bilo to število v sorazmerju z dolžino svoje meje. Če bi bila razpolagala Amerika z zadostno veliko armado, bi bila gotovo ob raznih prilikah nastopila drugače. Eden glavnih vzrokov, da mora Amerika svoje brodnice tako pomnožiti, je pač japonsko vprašanje.

Odklonjena ruska in francoska naročila.

Ruska vlada se je v Ameriki pogajala zaradi dobave 100.000 ton travnice, toda tako ruska, kakor francoska naročila so bila odklonjena, ker je premalo ladij na razpolago.

Španska kupuje municijo v Ameriki.

Iz Novega Jorka poročajo, da je Španska naročila v Ameriki mnogo municije, za kar ji je odprla neka newyorkška banka kredit 6 milijonov funtov. Z začudenjem se vprašujejo v Ameriki, zakaj kupuje Španska municijo ravno sedaj, ko so cene tako visoke. Ko bo vojna končana, bodo cene gotovo padle za 5%. — Še bolj presenetljivo je to dejstvo, če slišimo, da je sklenila španska vlada poklicati del svojih čet iz Maroka, da olajša težka finančialna bremenena. — Zatrjuje se nadalje, da bo španski parlament še ta teden razpuščen.

Naši vojaki v ruskem voj. vjetništvu.

Pod tem naslovom priobčuje »Strefflers Militärblatt« članek, iz katerega posnamemo to - le:

Opetovano se je opozarjala javnost v posameznih fazah svetovne vojne na nasprotstva med običaji vojne na kopnem, ki so se določili v Haagu leta 1907. s privoljenjem vseh kulturnih držav in onimi dogodki, ki se odigravajo sedaj na bojnih frontah. Toda ne samo v boju so šli dogodki preko meja, ki jim jih je postavilo mednarodno pravo, tudi po boju je usoda premaganih preostalih in vjetih vojakov drugačna, kakor bi morala biti po določilih mednarodnega prava. Kaj so zlasti avstrijski vojaki v ruskem vojnem vjetništvu doživeli, je posneti iz doživljanja nekega avstro-ogrškega častnika, ki je bil dne 28. avgusta težko ranjen in se je v izmeno sedaj kot invalid povrnil.

Dokler se je mudil poročevalec kot ranjenec še na avstrijskem ozemlju (1. septembra do 5. oktobra 1914 pri Zlocovu), mu je bilo kljub takratni okupaciji tega dela dežele s strani Rusov življenje še vztrpljivo. Saj je pomagal domače prebivalstvo, omiliti brezobzirnost ruskega vojaštva.

Hujša je bila usoda ranjencev, ko je prišlo koncem septembra 1914 do evakuacije bolnišnice. Ranjenci so morali dne 23. septembra 1914 čakati 24 ur na odhod vlaka, ne da bi se bilo skrbelo za njih prehrano. Transport poročevalca v Podwolocysko se je izvršil dne 5. oktobra 1914 v nekem vozu za živino skupaj z ruskim moštvo; tam je bilo 13 težko ranjenih. Kakršnekoili strežbe ni bilo.

Predno so se odpeljali iz Podwolocyske v Kijev, so morali ranjenci čakati 3 dni na kolodvoru v Podwolocyski v nekem sanitetnem vozu IV. razreda. Med vožnjo v Kijev si je bil poročevalec vsled padca v vozu od dveh strelcev ranjenogogo še enkrat zlomil. Njegove opeotovane prošnje, da naj mu odpro obvezo, so bile zaman. Gdč. R., ki je stala pred medicinskim doktoratom, mu je hotela napraviti takozvano »okno« v obvezi, morala pa je to opustiti, ker je to prepovedal ruski zdravnik - predstojnik v bolnišnici v Kijevu.

Ko je dospel v Moskvo (21. oktobra 1914), se je izkazalo, da je imel poleg rane in zlomljene kosti še drugo rano na nogi, ki je do takrat ruski zdravniki niti opazili niso.

Na transportu v Moskvi s kolodvora na kolodvor, 23. oktobra 1914, so bili vjetniki neprestano izpostavljeni zmerjanju prebivalstva, zlasti šolske mladeži, in zmerjanje in psovanje se je vrstilo z grožnjami in gestami zaničevanja najnižje vrste.

Dasiravno se rane in poškodbe pripovedovalca še niso bile zacelile in dasiravno je trpel hude bolečine, so ga vendar koncem novembra 1914 poslali v Sibirijo. Celo berglje so mu hoteli vzeti. Tudi bi bil moral iti peš čez zamrzlo Volgo od 5 do 6 vrst oddaljenega kolodvora. Šele na prošnje se je dovolilo, da so si smeli vjeti častniki najeti sani, ki so si jih morali plačati sami in sicer tudi za ruskega častnika, ki se je peljal z njimi. Med potjo so dobili častnik od Omska naprej po 75 kopejk na dan, enaka vsota pa je šla v žep podčastnika. Ko so dospeli v Krasnojarsk, — 10. decembra 1914 — je dobilo po 5 častnikov skupaj juho v čeburu, kakršnega rabijo sicer za pomivanje, ruski vojaki pa so jim morali posoditi lesene žlice, ki so jih potegnili iz škornjev.

Toliko o potovanju v vjetniško taborišče v Krasnojarsku. Sedaj pa o razmerah v tem taborišču samem.

1. Rusi dele avstrijske vojne vjetnike po narodnostih. To bi ne dalo povoda za pritožbo, če bi se zgodilo z namenom, olajšati vojakom, ki se razumejo, ali ki so si kot tovariši stali bližje, občevanje. Rusi pa dele vojne vjetnike po narodnostih samo, da morejo Slovanom dovoljevati večje ugodnosti.

2. V taborišču v Krasnojarsku (poveljnik najprej podpolkovnik Gudjar, potem polkovnik Kodinec) je bilo pozimi 1914/15 nastanjenih

400 častnikov in 9000 mož. Treba je bilo iz sanitarnih ozirov beliti sobe, to pa so morali častniki plačati iz lastnih sredstev. Stranišč sploh niso čistili, pozimi so zamrzla. Vse prošnje, da se naj nedostatk odpravijo, so ostale zaman. V opravi častniških sob je manjkalo vsega najpotrebnejšega, postelje s stenicami so bile edina oprema.

3. Prehrana moštva je slaba in prepričala. Pogosto se zgodi, da ruska straža vzame vjetnikom določena živila. Pa tudi iz lastnih sredstev si moštvo ne more izboljšati hrane, ker ne dobiva denarja. Niti umivati se ni moglo.

4. Kadar potrebujejo vjetnike za delo, jim obljubijo razno, pozneje pa jim obljube ne drže. Zlasti težke so disciplinarne kazni. Kaznujejo pa krivično, kruto in za najmanjši prestopke proti disciplini. Tudi se zgodi, da je kaznovani še cel mesec potem, ko je svojo kazen že prestal, še v arestu, tako se je zgodilo tudi pri nekem častniku. — Končno se je tudi pogosto zgodilo, da je rusko moštvo grdo ravnilo s častniki in da se zanje nobeden ni zaval.

5. Sanitarne razmere v taborišču v Krasnojarsku so naravnost obupne. Niti v bolnišnici taborišča ne vladajo vsaj napol urejene in najskromnejše zahteve higijene odgovarjajoče razmere. Vse kakovosti stanovišč, ker so vjetniki stlačeni na majhen prostor in vsled prešle hrane, so bolezn med vjetniki same ob sebi umevne. Seveda je prišlo tudi do epidemije pegastega legarja, ki je zahtevala med vojnimi vjetniki v taborišču neštete žrtve. Da se je mogla epidemija sploh uveljaviti, se je zahvaliti edino pošteno skrbi lastnih zdravnikov, častnikov in moštva. Ruska uprava ni ukrenila ničesar, saj ji je tudi vseeno, če vjetniki pomro.

Podobne nezadostne razmere vladajo glasom poročila nekega avstro - ogrskega živinozdravnika tudi v taborišču v Novem Nikolajovu. Tam je umrlo samo za pegastim legarjem 7000 mož.

6. Bivanje v taborišču v Krasnojarsku pa je vzbudilo v poročevalcu tudi prepričanje, da se v Rusiji odreja človeško ravnanje ne samo skupnosti vojnih vjetnikov, marveč tudi posameznemu bolniku, če je prišel iz sovražne države.

Po tem poročilu bo pač vsakdo lahko čutil, da je že sama vest, da se more kdo vrniti iz vjetništva, vplivala kakor odrešitev. Pač je bilo treba na potovanju skozi Rusijo prestati še mnogo grenkega in je bilo pretrpeti še mnogo pomanjkanja. Na Finskem so se čutili vjetniki vsled prijaznosti finskih sester Rdečega križa že bližje kulturi in civilizaciji. Prisrčnega sočutja in dobre postrežbe pa so bili deležni na švedskih tleh.

Domovini vrnjeni vidijo svojo prvo dolžnost v tem, da se spominjajo svojih tovarišev, ki so morali ostati v vjetništvu in jim pomagati, kolikor se da.

Naj se torej predvsem izve resnica o usodi vojnih vjetnikov v Rusiji! Naj služi ta opis, ki popolnoma odgovarja resnici, tudi predvsem v to, da je za izboljšanje njihovega položaja dejanska pomoč skrajno potrebna in da je to dolžnost človekoljubja!

Hrvatski sabor.

V četrtek je hrvatski sabor nadaljeval razpravo o indenniteti. Poslanec Ettinger je pojasnil gospodarske razmere in opravičeval vlado. Med drugim je povedal, da je letos v Sremsu ostalo 80.000 oravov zemlje neobdelane. — Poslanec Zagorac je obžaloval, da vlada ni prinesla narodu nobene tolažilne besede za prihodnost, nego zahteva samo zaupanje in molči. Sedanji regim je popolnoma pasiven, zdaj pa se snuje še bančna centrala, ki bo vse hrvatsko gospodarsko življenje podredila ogrski vladi. V bilanco bana Skerleca spada tudi drakonična cenzura, ki zabranjuje vsako politično razpravljajanje. O deklaraciji saborskega predsednika v zadnjem zasedanju se ni smelo ničesar pisati, zdaj se pa ne sme o novem grbu. Ban je justico, šolo in cerkev postavil v službo politike. (Predsednik: Završam razžaljenje hrvatske justice.) Po vojni se ne bo smelo na Hrvatskem več tako vladati, kakor sedaj. Povsod spoznavajo veliki pomen Hrvatske; zanje se delajo angleški, srbski in ruski načrti, samo o avstro-ogrskem načrtu se nič ne sliši. Hrvatske se bodo po vojni otreli nagodbenega sistema in zahtevali svobodo in združeni. To se more le zgoditi v monarhiji. Kako pridejo Madžari do tega, da pravijo, da doprinajajo največje žrtve in smejo pričakovati, da se izpolnijo vse nj-

hove zahteve. Vem, da so se Nemci, Poljaki, Romuni, Hrvatje hrabro borili, o hrabrosti Madžarov se pa malo sliši. (Predsednik: Tako ni dovoljeno govoriti. Vsi narodi so se enako hrabro borili in le tako so bile izvajane sijajne zmage naše armade.) — Govornik je dalje omenjal, da je monarhija okupirala dežele, kjer prebivajo Slovani. Če pridejo te dežele k monarhiji, bi se število Slovanov pomnožilo in ni verjeti, da bi hoteli službovati Nemcem in Madžarom. Narodnostno načelo se bo moralo uveljaviti in dualizem ne bo več vzdržljiv. (Predsednik: Sedanji čas ni primeren za tako razpravljajanje.) — Poslanec Pavonić je govoril, da govore Madžari vedno o enotni ogrski državi, dasi je Hrvatska samostojna država. Uradni jezik bi moral biti hrvatski, a v mnogih uradih se madžarski uraduje. Po nagodbi ima Hrvatska svoje domobranstvo, a Madžari so svojevoljno prekrstili vse domobranstvo v ogrsko-hrvatsko, sedaj pa, ko so hrvatski domobranci izvršili prave čudeže hrabrosti, pa poznajo samo še ogrsko domobranstvo, dočim se bore Hrvatje za kralja in za domovino, odvarjajo na Hrvatskem nove madžarske šole. Nagodba se krši neprestano in zato ni mogoče imeti do vlade zaupanja. — Poslanec dr. Kiš je najprej razpravljal o novem grbu in govoril, da se je z novim grbom godilo Hrvatski krivica, potem pa zavrnil politične tendence, ki hočejo hrvatski Narod potlačiti in podrejeno mesto. — Koncem se je predsednik dr. Magdič še enkrat grail vse izjave, ki so ponižajoče za madžarske vojake, in poudarjal, da so samo uradna poročila merodajna za to, kako se drži vojaštvo v vojni.

Vesti iz rimorskih dežel.

Goriški nadškof in deželni glavar pri cesarju. Dne 23. t. m. je sprejel cesar goriškega nadškofa dr. Sedeja in goriškega deželnega glavarja dr. Faiduttija v posebni avdijenci. Oba dostojanstvenika sta izrekla svojo globoko zahvalo za pripoznanje, katero je izrazil cesar v svojem lastnoročnem pismu z dne 3. decembra o požrtvovalnosti in zvestosti deželnega prebivalstva in za sočutje cesarjevo ob trdi usodi goriškega mesta in goriške kronovine. In podala sta zagotovilo nepremagljive ljubezni in nezlomljive zvestobe prebivalstva do habsburške dinastije. Vlada je izrekel v odgovor še enkrat svojo ljubezni polno sočutje za težko prizadeto deželo in dal upanje, da se stori vse, da se izleži jo no možnosti tamkaj vsekane rane. Potem je povpraševal cesar o podrobnostih v Gorici nastale škode, kakor tudi o usodi evakuiranega prebivalstva in o uspehu oskrbovanja beguncev. Posebno se je zanimal cesar za usodo 49 v Italiji interniranih duhovnikov goriške škofije in pripoznal znova vrlo lojalno obnašanje obeh narodnosti v deželi in ju zagotovil svoje očetovske skrbi in pomoči.

Iz sestreljene Gorice. Podturnom vztraja še vedno mestni župnik Baubela, ki je izjavil, da na noben način ne gre iz Gorice, raiši naj ga ubije granata doma, kakor da bi zapustil Podturen. V plinarni je granata ubila pet delavcev. V Locatelličevi palači na Korzu je zadela granata neko baronovo služkinjo. Odrigala jej je obe nogi. Rečica je pol ure na to umrla. Poškodovana je tudi hiša Jurija Bombiča, bivšega župana. Granate in šrapneli padajo sedaj na to, sedaj na ono stran mesta.

Božič v vojaških bolnicah na Krasu. Vojnooskrbovalni odbor tržaških dam, pod predsedstvom baronice Lucy Fries-Skene, je bil sklenil, obdariti za božič bolne in ranjene vojake po bolnicah na Krasu. Akcija je imela popoln uspeh. Odnosanih je bilo nad 6800 zavojev milih darov, v vsakem zavoju so bile volnene spodnje hlače, volnena srajca, par nogavic, dve žepni ruti, ena doza za cigarete z 10 do 20 cigaretami, vžigalnice, kos šokolade, suhe fige, svinčniki, beležnice in razglednice. Poprečno je zavoj vreden 10 kron. Vse pošiljave so stale okoli 70.000 kron. Volaki so z veseljem sprejeli lepe božične darove. Odbor tržaških dam pa zasluži javno pohvalo in zahvalo.

Imenovanje. Minister za javna dela je imenoval pomožnega učitelja na državni obrtni šoli v Trstu Humberta Zanellija učiteljem v 9. činovnem razredu na tej šoli.

Prostovoljna prodaja kovinskih predmetov v Trstu bo do konca decembra; predmete se more oddati pri zastojstvu vojnokovinske družbe Leopold Feiner. Za Gorico in okolico je pooblaščen glede nakupa posebno zastopstvo.

Iz Pulja. Povodom akcije dne 5. t. m. so dobili pohvalno priznanje brodomnega poveljstva za hrabro ponašanje pred sovražnikom fregatni poročnik Zlatko Babič, Friderik Zitta, Rajmund Frey, Henrik Soyka in kvartirni mojster tel. Oton Rones.

Himen. V Pulju se je poročil gospod dr. Mario Krmpotič z gospodično Ido Paskojevič in gospod dr. Juraj Vesel se je poročil z gospodično Karmelo Krmpotič. Tako sta se poročila na en in isti dan, 25. decembra, sin in hči znanega podjetnika, lastnika tiskarne gosp. Jos. Krmpotiča. Naše čestitke!

Generalom topništva je imenovan polkovnik G. Trboglav, rodom iz Dubrovnika.

Umrl je v Lastvi v Dalmaciji kapitan Mato Ivovič, star 90 let. Zupanovale je tam več let.

V Dubrovniku je umrl inženir in bogataš Lerch, lastnik hotela »Lapad«, rodom Čeh. Dubrovnik mu je izredno ugajal, zato se je tam nastanil.

Dnevne vesti.

— Poziv črnovojnikov na Ogrskem. Ogrski črnovojniki in oni avstrijski črnovojniki, ki so bili na Ogrskem potrjeni, letnikov 1873 do 1897 so klicani na dan 17. januarja pod orožje.

— Zopetno prebiranje 43 do 50-letnih črnovojnikov na Ogrskem. »Neues Pester Journal« poroča: V posameznih okrajih, ne pa v celi deželi se bo vršilo zopetno prebiranje 43 do 50-letnih črnovojnikov. Tozadnja naredba izide v kratkem.

— Na italijanski fronti je padel častne smrti gospod Andrej Suhadolnik, učitelj in c. kr. praporščak v rez. Bodi junaku ohranjen časten spomin!

— Osebnost. Tukajšnji odvetnik dr. Ivo Lovrenčič, c. kr. nadporočnik v rez., ki je služil početkom vojne kot adjutant pri našem domačem črnovojniškem pešpolku na južnem bojišču, pozneje pa pri c. kr. domobranskem pešpolku v Zlebeh pri Caslavi, odnosno v Veliki Kaniži na Ogrskem, je bil s 1. decembrom 1915 prestavljen v častniški zbor za justično službo in kot auditor dodeljen c. in kr. vojnemu sodišču v Stanislavovu v Galiciji.

— Kdor kaj ve o Antonu Gabrščeku, doma iz Smarti štev. 44 pri Kobarižu, ki je služil pri težki havbični diviziji št. 3, 1. baterija, vojna pošta 65, naj bo tako prijazen in naj to sporoči njegovemu bratu na naslov: Franc Gabršček, k. k. Landsturm - Wachbatt. Nr. 30, 14. Komp. — Piesting, Nieder - Osterreich.

— Ako je komu kaj znano, kje se nahaja Franc Gostiša iz Gornjega Logatca, mobiliziran je bil k domobranskemu polku št. 27; drugič je šel iz Ljubljane dne 18. februarja k domobranskemu polku št. 26 v Maribor k marškompaniji, naj sporoči Antoniji Gostiši, Gorenji Logatec št. 29.

— Darilo. Gospod dvorni zalagatelj Fran Kollmann je izročil njeni ekselenciji gospe baronici Schwarz 10.000 cigaret kot božično darilo za ranjene vojake. — Gospod Maks Samassa v Ljubljani je poklonil 100 kron kot božično darilo za »Rdeči križ«. — Gospa Helena Suyer - Petričič v Ljubljani je darovala po predsedniku Deželnega in gospejega društva Rdečega križa za Kranjsko v Ljubljani za okrepčevalnico na kolodvoru, kot odškodnino za stanovanje, znesek 86 K 19 vin. — Lepa hvala!

— Za Berto Kenda je podpolkovnik Kaučič nadalje prejel naslednje zneske: I. Hoschek, Dunaj, 10 K; stotnika soproga Fr. Nottes, Bockfless, 5 K; domobranski liferant Kraus v Pardubicah, 20 K; skupaj 35 kron. Prištevši zadnji izkazanih 3626 kron, se je torej skupaj nabralo 3661 kron.

— Živila iz Romunske. Dogovor zaradi dovoza živil iz Romunije je sklenjen. Romunija je obljubila, dati 20.000 vagonov pšenice, 10.000 vagonov koruze, 7500 vagonov ječmene, 50.000 vagonov ovsa, 5000 vagonov fižola ter 2500 vagonov graha. 30.000 vagonov bo prepeljanih po železnici, 20.000 vagonov pa po Donavi in to v času od 1. januarja do 1. aprila 1916. Ta živila se razdelje tako, da pride vselej šest vagonov na Nemčijo in pet vagonov na Avstro - Ogrsko. — Z druge strani se poroča, da je kupljenih v Romuniji 900.000 vreč pšenične moke.

— Maksimalne cene in pomanjkanje prašičjega blaga v Ljubljani. Ljubljana trpi že od poletja sem vsled premalega dovoza prašičjega blaga na tukajšnji mesarski trg. Do 17. decembra ljudje niso dobivali špeha, po 17. decembru pa ne dobe mesa, tako, da so Ljubljanci morali ostati celo za božične praznike brez svinjine. Marsikdo je klet me-

sarje in njihovo oduševstvo. In vendar je stvar drugačna! Dokler je bil špeh po 3 K 90 vin. kilogram, meso pa po 4 K 50 vin., je bilo to razmerje nenaravno, ker je bil tudi v mirnih časih špeh dražji kot meso, ne glede na to, da se je tudi za pitane prašiče uradno določila višja cena kot za peršutnike. Dognana stvar je, da je mesar, ki je prodajal do 17. decembra meso in špeh po maksimalnih cenah, prodajal v izgubo. Ta izguba je bila tem večja, ker je mesarjem meso preostajalo in so ga morali izdelovalcem klobas prodajati tudi po 4 K in cenejšje, mesto po 4 K 50 vin. Preostalo meso so pa morali nasoliti. Posledica je bila, da so gospodarsko šibkejši mesarji opuščali klanje, na trg pa ni prihajalo zadostno blaga. Vsled maksimalnih cen je bil torej v prvi vrsti kaznovan konsument. Od 17. decembra naprej imamo nove maksimalne cene. Špeh od 6 K 50 vin. do 8 K, sveže meso od 3 K 12 vin. do 3 K 44 vin. Zopet nenaravno razmerje. Posledica: Zopetno pomanjkanje blaga. Mesarji ne morejo špeha spraviti v denar po 7 do 8 K, prodajajo ga po 5 do 6 K. Kdor pa prodaja špeh po teh cenah, ne more v izgubo prodajati mesa po 3 K 12 vin. Če bo šlo tako naprej, so primorani mesarji, ustaviti mesarjenje. Vsled pomanjkanja maksimalnih cen bo torej zopet kaznovan konsument. Ko so se že izdale maksimalne cene za špeh, naj bi se sploh odpravilo maksimalne cene za meso. Konkurenca med mesarji bi brezdvomno najbolje regulirala cene. Ljudje bi dobili prav lahko špeh po 5 K kilogram, mesarji bi pa lahko meso prodajali po 4 K kilogram. Vsega blaga na trgu bi bilo naenkrat dovolj. Ako se tega ne bo še pravčasno ukrenilo, bodo letos ostali Ljubljanci brez špeha in masti. Kaj pomeni to? Največja nesreča za konsumenta je, da se delajo maksimalne cene le pri zelenih mizah. Mar nimamo za nadomestilo maksimalnih cen dovolj ostrega zakona zoper navijanje cen, ki vsaj ne ovira proste trgovine?

— Cena domače koruze, ki je porabna za človeško hrano. Kоруza je zaplenjena z drugim žitom vred v prid države. Kdor jo hoče prodati, jo sme prodati samo komisijonarjem »Zavoda za promet z žitom, podružnica v Ljubljani«. Cene zdrave, zrešane koruze, ki je porabna za človeško hrano, je 29 kron za 100 kg netto, postavljena na bližnjo železniško postajo.

— Draginjske doklade za državne uslužbence. Deputacija poštnih uradnikov je te dni intervenirala pri kompetentnih ministrih radi draginjskih doklad. Trgovinski in finančni minister sta izjavila, da priznavata, da bi bila splošna draginjska doklada za državne uslužbence primerna in potrebna.

— Izdatki za begunce. »Nowa Reforma« poroča, da je bilo do oktobra t. l. v oskrbi 390.146 beguncev, od teh 25.394 na Štajerskem. V barakah je bilo nastanjenih vsega skupaj 73.028 beguncev, od teh na Štajerskem 14.528. Za preživljanje beguncev se je izdalo v denarju 82.457.778 K 68 v, za ohranitev barak 41.652.641 K 13 v, za druga stanovanja 1.014.835 K 45 v, za nakup obleke in perila 11.116.042 K 87 vin., za zdravstvo 3.128.045 K 95 v, za kulturne namene 1.463.872 K 18 v, za verske namene 83.473 K 21 v. Skupni izdatki znašajo 149.166.689 kron 97 v, od te vsote na Štajerskem 14.774.114 K 06 v. Stroški začasno nastanitev na Ogrskem znašajo 6.576.223 K, stroški za transport nazaj v domovino 50 milijonov kron, za druge vožnje 10.840 K, za selitve med taborišči 64.570.000 K, štirideske podpore za repatriirane begunce 6.504.000 K. Skupaj je izdala vlada za begunce do oktobra t. l. 279.504.090 K 47 v.

— Izplačevanje vojaških nastanitvenih pristojbin se zopet prične na mestnem magistratu v torek, dne 11. januarja 1916 v mestnem vojaškem nastaniteljnem uradu (Mestni trg št. 27, 3. nadstropje) in sicer: za stranke, ki stanujejo v I. mestnem okraju (poljanski okraj) in II. mestnem okraju (Mestni trg, Stari trg, Karlovska in Dolenjska cesta) v torek dne 11. januarja; za III. mestni okraj (Gradišče z okoljem I. državne gimnazije z Dunalsko cesto) v sredo, dne 12. januarja in v četrtek, dne 13. januarja; za IV. mestni okraj (ulice vzhodno Dunajske ceste, Šentpeterski okraj in Vodmat) v petek, dne 14. januarja in v soboto dne 15. januarja 1916. Od 17. januarja 1916 naprej za Spodnjo Šiško in za vse one, ki so bili zadržani v gori navedenih dneh. Uradne ure izplačevanja so od 3. do 6. popoldne. Stranke se prošjo, da se natančno drže teh določb.

— Nemške prevode Simon Gregorčičevih pesmi »Naša zvezda«, »Za dom med bojni grom« in »Njega

ni« je priobčil v božični prilogi »Agramer Tageblattu« Rudolf Livnograd. Prevodi so jako dobri.

— Umrl je v soboto zvečer v Ljubljani na Starem trgu št. 30 gospod Ivan Koka l j, oskrbnik železno tovarne v pokoj v visoki starosti 81. let. Prizadeti rodbini naše iskreno sožalje!

— V Sevnici je umrl učitelj in kadetni aspirant 27. domobranskega polka Makso Križman, vsled težke bolezni, ki si jo je nakopal v izvrševanju svoje vojaške dolžnosti. Cenjeni rodbini iskreno sožalje!

— C. kr. avstr. razredna loterija. Zrebanje 2. razreda V. c. kr. avstr. razredne loterije se vrši že 11. in 13. januarja 1916. Cena srečk je: $\frac{1}{2}$ 80 K, $\frac{1}{4}$ 40 K, $\frac{1}{8}$ 20 K, $\frac{1}{16}$ 10 kron. — Opozorjamo p. t. reflektante, da nemudoma naročijo srečke, katere prodaja poslovilnica c. kr. avstr. razredne loterije Ljubljanska Kreditna banka v Ljubljani in njene podružnice v Celju, Celovcu, Trstu in Splitu.

— Črne koze so se pojavile v nekaterih vaseh v radovljiškem okraju na Gorenjskem. Oblast je izdala najstrožje naredbe, da se omeje in zatro.

— Pegasti legar. Od 12. do 18. decembra je zbolelo v Galiciji 214 oseb za pegastim legarjem. Drugod je zbolelo isti čas 13 oseb in sicer 7 oseb na Dunaju in Nižjem Avstrijskem in 1 slučaj na Štajerskem (okraj Bruck ob Muri).

Nesreča. V petek okoli 8. ure zvečer je na Mestnem trgu nek vojak z vozom podrl na Selu št. 39 stanujočega Janeza Rožino ter ga na glavi tako poškodoval, da so ga morali z rešilnim vozom prepeljati v deželno bolnico.

Velikanski smeh v Kinu Ideal. Messterfilm. Knez Seppel« je veselost, igra, pri kateri se mora vse smejati in je te dni dosegla velikanske salve smeha. Ta film se bo samo še danes predvajal. — Jutri četrti film Marije Carmi-Vellmüllerjeve serije: »Hermelinski plašč«. Komedia v treh dejanjih, v glavni vlogi Marija Carmi. — »Za eno minuto«. Nordiška senzacijska drama v treh dejanjih.

Rnžjevnost.

— »Slovenski Pravnik« ima v šte. 10 in 11. naslednjo vsebino: 1. Dr. Fran Mohorič: Lastnikova hipoteka. 2. Iz pravosodne prakse. A. Civilno pravo. a) Za regresne pravice sopolokov med sabo ni treba, da bi bilo poročilo prevzeto skupno. b) Nabavna opravila stavbenih podjetnikov, ki nabavljajo premičnine, da iz njih napravljene stavbe prodajo, so trgovska opravila. Opravila stavbenih podjetnikov, ki grade stavbe iz gradiva stavbenega gospodarja, so trgovska opravila po zmislu čl. 272 št. 1 trg. zak. Te vrste stavbeni podjetniki so trgovci, če njih obrat presega obseg rokodelstva. c) Za uveljavljanje prešestva za razlog ločitve ali razveze zakona (§§ 109 in 115 obč. drž. zak.) ni zavisno od prejšnje ugovovne prešestva s kazensko sodbo. d) V izročilnih pogodbah običajno ustanovljeni preživitki niso stvarna bremena v zmislu nemškega prava. Dolžnik je osebno obvezan, čeprav je prešlo v druge roke zemljišče, na katerem je preživetek zavarovan. (§ 1019 obč. drž. zak.) e) Ako je vojaško oblastvo rekviriralo vozilo po zmislu zakona z dne 26. decembra 1912, šte. 236 drž. zak., je sodna cenitev vozila po zmislu § 267 ces. pat. z dne 9. avgusta 1854, št. 208 drž. zak. nedopustna. f) K uporabi retorzijskega načela po § 33 obč. drž. zak. za časa vojne proti italijanskim državljanom zlasti v pravnem postopanju. g) Določba § 467 civ. pr. o prizivnem predlogu je strikten zakonov predpis, ki ne dopušča ekstenzivne razlage. B. Kazensko pravo. a) Kdaj je prodajna cena za moko očitno pretirana v zmislu ces. naredbe od 1. avgusta 1914, št. 194 drž. zak. b) Tiskani reklamni listki z istočasnim pozivom na narodnostni bojkot ne spadajo pod določbo § 23, odst. 3. tisk. zakona. c) Uslužen vozač avtomobila, ki povzroči pri vožnji malomarno lahko telesno poškodbo človeka, je kazniv po § 431 kaz. z., ne po § 432 kaz. zak. d) K razlagi § 399 kaz. zak. e) Obtožbenega pravica do prepisa sodbe (§ 77 kaz. pr. r.) 3. Izpred upravnega sodišča. Občna pridobnina: k vprašanju o davčni prostosti prevažanja lesa, ki ga izvršujejo majhni poljedelci (§ 3 t. 4 zakona o osebnih davkih) Plenarni sklepi upravnega sodišča. 4. Iz upravnih praks. a) Ubožni odstotek povodov prostovoljnih dražb: glede vprašanja, kdo je dolžan plačati ubožni odstotek in v katerem znesku je plačati, razsojajo avtonomna, ne pa politična oblastva. b) Vodopravna oblastva razsojajo po § 50 kranjskega vodopravnega zakona a

dolžnosti glede povračila škode samo takrat, če je bilo izvedeno kazensko postopanje in je bil obtožene obsojen. 5. Listek. 6. Književna poročila. 7. Razne vesti.

Razne stvari.

* **Vojna razstava na Dunaju.** Na Dunaju se odprla 1. maja 1916. velika vojna razstava.

* **Kralj Peter.** »Agence Havas« poroča 26. decembra iz Rima: Kralj Peter je došel iz Valone v Italijo.

* **Hardenov »Zukunft«** ustanovljen. Berlinske vojaške oblasti so ustavile znano politično revijo nemškega publicista Hardena »Zukunft«.

* **Roparski umor.** Na Dunaju so neznani storilci umorili vdovo višjega revidenta, 52 let staro Marijo Zavrel in pokradli vse njeno imetje. Kdor storila izsledi, dobi 500 K.

* **Avstrijski od Srbov vjeti vojaki v Italiji.** Kor. urad poroča: Prvi oddelk avstrijskih lani na Srbskem vjetih vojakov in sicer 5000 mož so interoirali na otoku Asinara pri Sardiniji.

* **Ženske — kočijažinje.** Ker so skoraj vsi budimpeštanski kočijaži policniki k vojakom, je zadruga prevoznikov in izvoščkov zaprosila in dobila dovoljenje, da sme ženske vporabljati za kočijažinje.

* **Obsojena vojaška liferanta.** V Budimpešti sta bila obsojena Samuel Neumann na šest mesecev, Josip Neumann pa na štiri mesece, ker sta poskusila podkupiti vojaške uradnike, da bi slabo blago za armado sprejemala kot dobro.

* **Smrt generala Berardija.** Italijanski brigadir Berardi je zadet od strele nekega avstrijskega vojaka. General si je ogledoval skozi luknjico jeklenega štita sovražno črto, ko ga je zadel strel.

* **Obsodba.** Časnikar in civilni geometer Vaso Nastić iz Zemuna je bil pri zagrebškem domobranskem sodišču obsojen na tri leta težke ječe, ker je lani, ko so srbski vojaki vdrl v Zemun, hodil po Zemunu roko pod roko s srbskimi vojniki in z njimi prepeval srbsko bojno pesem.

* **Vstaja na otoku Sumatru.** V Padang - Pandjangu na otoku Sumatru, je iz verskih vzrokov izbruhnila vstaja. Četa vstašev je naskočila ponoči hišo rezidenta, ki pa je pobegnil. Nekaj vstašev je bilo ubitih, več ranjenih. Dva vojaka sta mrtva.

* **Obsojeni zemunski časnikar.** Poročali smo že, da je bil obsojen na tri leta ječe zemunski časnikar in geometer Vaso Nastić, ker je roko pod vrsto grede s srbskimi vojniki prepeval srbske bojne pesmi. Nastić je bil poročevalec ogrskega korespondenčnega urada in dopisnik »Reichs-poste« in »N. Fr. Presse«.

* **Obsojeni časnikar.** Zagrebško divizijsko sodišče je obsodilo zemunkega časnikarja Vasa Nastića radi zločina proti vojnim interesom na tri leta težke ječe. Nastić je bil izdajatelj zemunkega »Semliner Volksblatt« ter belgrajski korespondent dunajske »Neue freie Presse«.

* **Razpuščena društva v Dalmaciji.** Dalmatinsko namestništvo je razpustilo naslednja društva: Hrvatska Sokolska društva v Splitu, v Omišu in v Kaštel Novem, ljudsko čitalnico v V. Varošu, Meščansko čitalnico v Splitu, ljudsko čitalnico v Lučen-Manušu, Pučko zoro v Splitu, Srbsko slovo v Splitu in Hrvatski akademski klub.

* **Četverozvezna trdnjava Chalkidike.** Četverozvezni krog zatrijejo, da so vse vesti o skorajšnjem prodiranju četverozveznih čet izpred Soluna izmišljene. Četverozveza si je svesta, da je za delo časa izgubila inicijativo na Balkanu, nje-nalego so čisto defenzivnega značaja. Chalkidike in Solun bosta oporišči za to obrambno akcijo.

* **Naši vjeti vojaki iz Rusije.** »Politische Korrespondenz« poroča: Kakor izvemo, so naši iz ruskega vojnega vjetništva izpušteni invalidni častniki in vojaki poslali papežu adresu, v kateri se zahvaljujejo za njegovo inicijativo. Album z adresami, ki ima več sto podpisov, so pred kratkem izročili apostolskemu pronunciju kardinalu Scapinelliju.

* **Mirovni apostol Ford.** Iz Kristijanije javljajo, da se je milijard Ford danes dopoldne odpeljal namesto v Stockholm v Bergen, da se od tam odpelje s parnikom »Bergen-fjord« zopet v Ameriko. Pravijo, da mu je to nasvetoval zdravnik. Najbolj zanimivo pa je, da je pustil Ford svoje tovariše, ki so se odpeljali v Stockholm, na cedilu ter jih niti ni obvestil o svojem namenu.

* **Umor moža, oziroma očeta.** V Novem Sadu je Henrik Göttl s se kiro potolkel svojega očeta in ga z nožem do smrti ukal. Pomagala mu je njegova mati, umorjenčeva žena. Umorjeni Göttl je bil pijanec in je ženo in sina dostikrat pretepaval. Ubi-

jalec svojega očeta je bil obsojen na tri leta, žena oziroma mati pa na štiri leta. Upoštevalo se je, da je rajnik z ženo in s sinom nečloveško grdo ravnal.

* **Eksplodije v Ameriki.** Graška »Tagespost« javlja po zasebnem pismu iz Novega Jorka, da je bilo v zadnjih tednih v Ameriki pet tovarn v zrak pognanih. Škoda se ceni na več kakor 20 milijonov dolarjev. Samo v eni tovarni je bilo uničenih 800 topov, ki so bili namenjeni za francoska in angleška bojišča. Obenem je zletelo v zrak na stotisoče šrapnelov in drugih izstrelkov.

* **Vojni kurat dr. Drexel,** o katerem se je v nemških listih mnogo pisalo, je bil svoj čas prišel v rusko vjetništvo in so naenkrat izostale vse vesti o njem. Naposled se je nekaj slišalo, da je mrtev. Posredovanjem ameriškega poslanstva se je zdaj izvedelo, da je bil dr. Drexel interniran v Spaskojevo, a tamkaj po krivici obdolžen volunstva in vsled tega prepeljan v Irkutsk.

* **Karlovac brez božičnih drevesc.** Zagrebški listi poročajo: V Karlovcu letos ni dobili nobenega božičnega drevesca. Smrekove šume se nahajajo na kranjski strani, odkoder so kmetje vsako leto dovažali drevesca na karlovški trg. Letos so radi ostrih predpisov, ki veljajo za prekoračenje meje, kranjska božična drevesca popolnoma izostala.

* **Papežev nuncij na Dunaju.** Scapinelli je, kakor znano, postal kardinal. Cerkevni krogi avstrijski so jako zadovoljni, da je papež poslal kardinalske znake nunciju Scapinelliju po nekem špancu in ne po kakem Italijanu. Ker je pričakovati, da novi kardinal ne ostane več dolgo na Dunaju, izreka cerkvenim krogom blizu stoječe časopisje željo, naj bi papež imenoval za nuncija duhovnika, ki zna vsaj nemško.

* **Velike tatvine na pošti v Karlovcu.** Na pošti v Karlovcu na Hrvatskem so že dalj časa opazili, da zmanjkuje odposlanih in prispelih paketov in prihajale so tudi pritožbe glede denarnih pošiljatev. Policiji se je končno posrečilo izslediti pravcato tatinsko organizacijo, ki si je tekom zadnjih tednov prilastila več tisoč kron na pošti oddanega blaga in denarja. Najodličnejše člane te družbe, kateri je načeloval ekspeditorka Sokač, so zaprli.

* **Proslava Oberdanka v Italiji.** Preko Lugana poročajo, da so se vršile dne 20. decembra v Italiji na raznih krajih slavnosti v spomin Oberdanka, ki je bil 20. decembra 1882. usmrčen. »Messagero« je ves iz sebe veselja, da Italijani prvokrat niso bili ovirani po trozevci, obhajati ta praznik. Motila je to slavlje vest o smrti irredentističnega voditelja Scipijona Slataperja (Zlatoper) iz Trsta. Za časa italijanske nevtarnosti je bil Zlatoper eden največjih vojnih hujskačev v časopisju »Resto del Carlino« v Boloniji. Sedaj je Zlatoper padel ob Soči.

* **Žena in politika.** Župan stolnega mesta Stokholma je bil te dni na Dunaju in je imel tam javno predavanje o ženski v politiki. S stališča humanitete je izvajal, da morata biti mož in žena ravnopravna v vsem, torej tudi v politiki. Švedski državni zbor je že dvakrat razpravljal o uvedbi enake in splošne volilne pravice za moške in ženske. Predlog sicer ni obveljal, a odpor bo sčasoma premagan. Norveška in danska sta že priznali tudi ženskam volilno pravico, ravno tako Finslandija, ki spada sicer k Rusiji. V teh deželah je že zmagalo načelo, da se morajo strniti vsi misleči ljudje in delati roko v roki za občni blagor. Združiti se morajo ne glede na spol in morejo se združiti samo če imajo enake pravice.

* **Igralčeva osveta.** Na nekem nizozemskem gledališču sta se med predstavo sprla ravnatelj in neki igralec. Ravnatelj je bil razburjen, je takoj izplačal igralcu, kar mu je šlo in mu ukazal, da mora takoj po končani predstavi gledališče za vedno zapustiti. Pri dotični predstavi je igralec predstavljal sodnega predsednika in ta vloga mu je dala priljubljenost, da se je ravnatelj hudo maščeval. Ko je prišlo dejanje, v katerem je odslovljeni igralec nastopil kot sodni predsednik, je mož preuknil vso igro s tem, da ni obsojil obtoženca, kakor je bilo v igri predpisano, ampak ga s slovesnim govorom oprostil. Vsled tega ni bilo več mogoče nadaljevati predstavo. Občinstvo je razsajalo in zahtevalo svoj denar nazaj, igralec pa jo je s triumfom odkuril.

* **Barzilajev nagrobni govor.** Kakor poroča »Agenzia Stefani«, je Barzilaj, minister ozemlja, katero je treba zavojevati, v svojem nagrobnem govoru za padlega profesorja Giacomo Veneziana, izjavil, da so Italijani vseb razredov uvideli, da

so priznali vsi prejšnji zavezniki Italije s tem, da so pripravljali vojno brez vednosti Italije, da bo Italijanom moralno nemogoče, bojevati se na njihovi strani. Govornik se je skliceval na neki Venezianov spis, v katerem se izjavja, da bi morali Italijani boriti se proti Nemcem, čeprav so se mnogo od njih naučili, ker Nemci naimesto pravice obtožujejo silo, ker njihov bog ni oče odrešenika, marveč stari poganski bog Thor v krščanski obleki in ker njihove obojne sanje o svetovnem gospodstvu sili druge narode na skupno obrambo.

* **Ferid I., kralj Arabije.** Pred sodiščem v Bordeauxu se je začela obravnava zaradi goljufije, ki je za naše čase res nekaj posebnega. Kakor znano, se je v jeseni lanskega leta francoska vlada umaknila iz Pariza v Bordeaux. Naravno je, da je takrat nastala v tem mestu precejšnja zmešnjava in ljudje se utegnili niso se začuditi, da se je v mestu pojavil gospod, ki je pripovedoval, da je princ Zahir in prvi minister njegovega veličanstva Ferida I., kralja Arabije in Sirije. Ta princ Zahir se je oglašil pri ministrstvu zunanjih del in je francoski vladi v imenu svojega vladarja ponudil tri milijone vajakov, češ, da so sami kreпки, zdravi ljudje, zadovoljni z vsako hrano in vajeni boja. Dalje je ta princ in minister ponudil francoski vladi še 30 milijonov jarcev, poldrug milijon konj, tri milijone goved in kdo ve kaj še vse. Na svojo ponudbo je ta princ in minister dobil neko pisanje od ministrstva in to mu je pomagalo, da je vpriporil znatno sleparijo. Spravil je med občinstvo več »ustanovnih delnic arabske kraljevske banke«; vsako po 10.000 frankov, tako, da je prisleparil več stotisoč frankov. Končno je pa prišlo na dan, da princ in minister Zahir ni ne princ, ne minister, ampak natak Julij Parigot, arabski kralj Ferid pa da je bivši ministerjalni pisar Alfred Dubrenil. Zdaj stojita, kakor smo že povedali, oba pred sodiščem, obtožena hudodelstva goljufije.

* **Rekordni ženin.** Iz Berolina poročajo: Samo 126 nevest naenkrat je imel neki goljuf, ki so ga že dolgo iskali in sedaj končno našli. Je to neki Fridrich Rosenkranz, 40 let star, potnik, ki pa se je izdal v Berolinu in predmestjih za tovarnarja. Izbral si je svoje žrtve v anoncah. Od maja t. l. je našel 126 vdov in deklic, ki so bile pripravljene dati tovarnarju Fridrihu Lagerbergu, Postlu, Hugonu Weidnerju in kakorkoli se je še imenoval; srce in roko, obenem pa tudi 100 do 2000 mark, da mu pomagajo iz momentane zadrege. Denar pa so mu dajale zlasti, ker jim je obljuboval velik dobiček. Večkrat so mu bili za petami, prebrisani Rosenkranz pa se je vsakokrat zmuznil. Neka berolinska kuharica je izvedela nekega dne, da se mudi v nekem prenočevališču ter to naznanila policiji. Med tem ko so ga iskali, je takrat »Postel« imenovani Rosenkranz pobegnil samo v srajci, hlačah in nogavicah skozi okno. Vse drugo je pustil v sobi. Pri tem si je nekoliko zvil nogo. Pa tudi to mu je prišlo prav. Neki dami v Görližu je pripovedoval, da ga je neka nezgoda prisilila izvršiti naročila za vojsko. Dobil je od nje 2000 mark in je bil zopet na konju. Ko pa je videl, da pri tej dami ne bo dobil več denarja, je ponarejal menice na njeno ime. Neko berolinsko dekle je premotil tako daleč, da poslala novo hišno opravo v Jenö, tam je opravo prevzel in takoj prodal. Le slučaj je bil, da so ga prijeli.

* **Henry Ford,** o katerega pacificistični ekspediciji smo nedavno poročali, je slab diplomat, toda izborni industrijalec in trgovec ter človek plemenitega srca. Rojen leta 1863. v Greenfeldu v ameriški državi Michigan kot sin priprostega delavca, se je izučil kot strojnik. Po dnevi je delal v tovarni, noči pa je prebdel v svoji sobi ter se učil — inženirstva. Kmalu je postal iz navadnega delavca tehnični uradnik, na katerega je postal ponosen sam Edison. Nekaj let je bil zaposlen Ford v detroitskih tovarnah Edisonove družbe kot višji inženir. Takrat je preplaval Ameriko avtomobilsko strast. Bogataši so kupovali avtomobile kakor modne klobuke in tovarne so tekmoval v dragocenih, vedno novih modelih. Ford si je bil prišedel nekaj denarja in se odločil, da izrazi avtomobilsko konjunkturo. Storil pa je to na popolnoma originalen, in kakor se je pokazalo, skrajno uspešen način. Proglasil je princip »enotnega nepremenljivega tipa«. Zgraditi je hotel tovarno, ki bi naj izdelovala samo ene vrste vozove in spreminjala svoj izdelek vsako leto le toliko, kolikor bi ga bilo treba spopolniti z novimi solidnimi iznajdbami. Njegov voz naj bi odgovarjal principu solidnosti, enostavnosti ter cenosti ter si pridobil naklonjenost onih krogov, ki rabijo av-

tomobile za dejansko potrebo, ki pa nimajo sredstev, da bi si kupili dragocene vozove takratnih tovarn. Z malim je Ford začel, skromna je bila tovarna, ki si jo je postavil v Detroitu. Pred dvajsetimi leti so šli prvi njegovi lahki vozovi v svet. Upeh je bil ogromen: leto za letom je naraščala Fordova tovarna in danes ga ni farmerja, trgovca, obrtnika v Ameriki, ki bi ne vporabljal Fordov avtomobil, ki je postajal od leta do leta solidnejši in cenejši. Danes stane v Ameriki »Fordov voz« 400 do 500 dolarjev in Fordova tovarna jih izdelata na leto čez 350.000. Nad tisoč avtomobilov zapušča vsak dan Fordove zavode. Fordova tovarna je postala največja avtomobilsko tovarna na svetu, Ford je eden prvih ameriških bogatašev. »Imam več, kakor morem izdati,« je dejal Ford ter je v januarju 1914 prepustil svojim 20.000 delavcem polovico vsakotnega dobička. Najmanjša mezdva v njegovi tovarni znaša pet dolarjev na dan. Ford je danes eden najbolj spoštovanih tehničnih strokovnjakov v Ameriki ter je član državne komisije za preizkuševanje novih iznajdb. Sam je konstruiral tudi tip novega podmorskega čolna, ki ga hoče izdelovati po enakih principih, kakor svoje avtomobile. Ford se je oženil še kot delavec ter živi v najprejnejšem zakonu. Ima sina in hčerko. V anglofilskih ameriških krogih danes ni priljubljen, ker je strog nevtalst in ker je kot tak odklonil dobavljanje vojaškega materiala za četverozvezo. Njegova pomrečena mirovna ekspedicija mu ne more zmanjšati spoštovanja, ki ga uživa ta mož v vseh ameriških in tudi v mnogih odličnih evropskih krogih. — Najnovejše vesti poročajo, da je H. Ford v Kristijaniji hudo zbolel ter da namerava nadaljno pacificistično ekspedicijo sploh opustiti.

Darila.

Za božičnico vdov in sirot naših padlih junakov so darovali: Franc Povše, državni in deželni poslanec v Ljubljani, 20 K; pl. Poljinar, polkovnik v p., v Ljubljani, 30 K; zavod za pospeševanje obrti na Kranjskem 500 K; »Slovenski Narod« po mestnem magistratu nadaljno zbirko 126 kron 23 vin.; Ivan Kregar, pasar in posestnik v Ljubljani, 10 K; Janez Novak, dekan v Radovljici, 20 K; Stanko Premrl v Ljubljani, 10 K; c. kr. policijsko ravnateljstvo v Ljubljani, 20 K; mestni urad v Škofji Loki, 102 K; po mestnem magistratu: »Slovenski Narod« zbirko 45 K; rodbina Premrou, namesto venca na krsto gosp. dekana v p. Fr. Gornika, 10 K; krajni šolski svet Ubelsko, namesto venca na krsto gosp. dekana Gornika, 10 K; zbirka »Slovenskega Naroda« 82 K; tedaj skupaj, odštevši poštino, 146 K 82 vin.; kranjska deželna banka 300 K; Pokorn Avg., nadofic, s soprogo, Ljubljana, 8 K; A. Lovšin, župnik Radomlje, 10 K 50 v; Hranilnica in posojilnica, Vel. Lašče, 30 K; šolska mladina v Čemšeniku 12 K 18 vin.; dr. Fr. Grivec, Ljubljana, 5 K; Karel Pollak st., tovarnar v Ljubljani, 1500 K; Karel Pollak ml. v Ljubljani, 500 K; Jean Pollak v Ljubljani, 500 kron; podjetje »Kino - Central« v Ljubljani 1000 K; Anton Krisper, tovarnar v Radečah, 50 K; Tekla Schöbel, vdova c. kr. dvor. svetnika v Radečah, 6 K; župni urad v Blagovci 12 kron; Fran Rihar v Polhovem gradu 20 K; Marijina družba v Tunjcah 42 K; župnija Tunjce 30 K; župni urad v Polhovem gradu 42 kron; županstvo Dol 10 K; J. Repič, Zapuže, 12 K, žup. urad Bukovšica, 10 K; Zadržna tiskarna v Ljubljani 50 K; hranilnica in posojilnica Suhor 5 K; kmetijsko društvo v Gorjah 12 K; Vinko Majdič Kranj, 1000 K; županstvo Čepelje 21 K 10 v; župni urad Stari trg pri Ložu 2 K; Ivan Stritar, kavarnar v Ljubljani, 20 K; Franc Bizilj, gostilničar v Ljubljani, 12 K; županstvo Rudnik 20 K; posojilnica Trebnje 30 K; župnija Gora 10 kron; županstvo Kilovče 10 K; županstvo Oslinca 53 K; župni urad Trnovo v Ljubljani 18 K 86 vin.; županstvo Turjak 20 K; hranilnica in posojilnica v Zgornjem Tunju 10 K; županstvo Novi Lazi 32 K 48 vin.; župni urad Dole pri Litiji 7 K; Václav Filler, župnik, Dole pri Litiji, 10 K; županstvo Zagorje na Krasu 8 K; občinski urad Javorje 5 K; Jan. Kramar, župnik, Ribno, 10 K; županstvo Predoslje 310 K; dr. Martin Travner, Spodnja Šiška, 5 K; županstvo Rakek 30 K; Anton Sarc, Ljubljana, 10 K; kmetijska posojilnica na Vrhniki 100 K; Karel Počivalnik v Ljubljani 10 K; Štefan Miholič, kavarnar, Ljubljana, 10 K; linijski vojni - mornariški kapitan Šusteršič s soprogo, namesto venca na krsto za ce-

sarja in domovino padlega nečaka Ivo Šusteršiča, 100 K.

Vsem blagim darovalcem bodi izrečena prisrčna zahvala. — Darove sprejema še nadalje deželna blagajna v Ljubljani kot centrala ter poleg tega vsi župni uradi in županstva na Kranjskem.

Odbor za vojne sirote.

Božičnica na bojnem polju.

Pri c. kr. deželni vladi v Ljubljani so dospeli nadaljni doneski za božična darila vojakom na bojnem polju:

Rudolf grof Hohenwart v Meranu, za vojake na južnem bojišču 150 K. Gospa Putick, soproga višjega gozdarskega svetnika 10 K. Okrajno glavarstvo v Litiji, zbirka 1010 K 17 v. Cesarja Franca Jožefa jubilejsko gledališče v Ljubljani, čisti dobiček slavnostne predstave, dne 2. decembra 200 K. Gospod Moric Hladik 20 K. Okrajno glavarstvo v Logatcu, zbirka šole v Planini 246 K 70 v. v Zavracu 2 K 34 v, skupaj 249 K 04 v. Okrajno glavarstvo v Radovljici, darila glasom zaznamka 232 K 84 v. Okrajno glavarstvo v Črnomlju, darila glasom zaznamka 220 K. Okrajno glavarstvo v Kočevju, darila glasom zaznamka 338 K 70 v. Okrajno glavarstvo v Logatcu, darila glasom zaznamka 1426 K 94 vin. Okrajno glavarstvo v Rudolfovem, darila glasom zaznamka 1423 kron 70 v. Mestni magistrat v Ljubljani zbirka »odbor slovenskih naprednih dam« 125 K. Šolsko vodstvo pri Sv. Katarini 8 K 10 v. Šolsko vodstvo v Dovjem po oficijalu Jagodicu (in en dvagoldinarski novic) 1 K. Okrajno glavarstvo v Ljubljani, darila glasom zaznamka 428 K 50 v. Okrajno glavarstvo v Ljubljani, zbirka med uradniki okrajnega glavarstva 50 K 20 v. Okrajno glavarstvo v Kranju, zbirka glasom izkaz 675 K 80 v. Mestni magistrat ljubljanski nadaljna zbirka 30 K. Okrajno glavarstvo v Kranju, zbirka glasom zaznamka 1341 K 83 v. Eksce-lenca gospa Ana Schmitt pl. Fussina, soproga c. in kr. feldmarsalljanta v Ljubljani 50 K. Mestni magistrat ljubljanski, darilo »Česke industrijalne banke« 50 K. Okrajno glavarstvo v Logatcu, zbirka občine Ziri 6 K. Nadučitelj Anton Klima, zbirka šolskih otrok na Jesenicah za vojake na južnem bojišču 50 K 78 v. Izkupiček za srebrni denar 1 K. Okrajno glavarstvo v Logatcu, zbirka občine v Spodnji Idriji 55 K. Okrajno glavarstvo v Črnomlju, darila glasom zaznamka 107 K 70 v. Okrajno glavarstvo v Kamniku, darila glasom zaznamka 178 K 50 v. Okrajno glavarstvo v Litiji, darila glasom zaznamka 85 K. Gospod Jos. Zidar v Ljubljani 20 K. Okrajno glavarstvo v Rudolfovem 42 K 10 v. Okrajno glavarstvo v Krškem 60 v. Gospa Ulrika plem. Laschan 5 kron. Okrajno glavarstvo v Postojni, zbirka občine Postojna 1000 K. Okrajno glavarstvo v Ljubljani, darilo župnega urada v Črnom vrhu 6 K 40 v. Okrajno glavarstvo v Ljubljani, darilo občine Črnuče 30 K. Okrajno glavarstvo v Ljubljani, darilo župnega urada v Kopanju 61 K 90 v. Okrajno glavarstvo v Krškem, zbirka župnega urada v Škocjanu 25 K, v Ratecah 20 K. občinskega urada na Trebelnem 26 K. v Trzišču 40 K 60 v. skupaj 111 K 60 v. Okrajno glavarstvo v Kranju 49 K 60 v. Okrajni šolski svet v Postojni, darilo šolske mladine v Kuteževem 20 kron. Gospod Juraj Sterk, trgovec v Vinicah za vojake na bojnem polju 20 K, za ranjence 20 K, skupaj 40 K. Neimenovani po gosp. profesorju Funtku 10 K.

Naročite prvi slovenski mesečnik
„Ljubljanski Zvon“.

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Koptar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Kdor je v spodnjem telesu čutiljiv in trpi na telesnem zaporu, nikoli ne jemlje močnega, življega odvajila, nego s voljno učinkujoče barske kroglice z Pospešujejo hitro ne da bi draž in so najpriposilje franlekar na trg 3 lečir 12

Tužnim srcem naznanjamo prijateljem in znancem, da je naš ljubljani sin oziroma brat, gospod

Maks Križman

učitelj v št. Vidu pri Planini in kadet aspirant 27. domobr. polka, po mučni bolezni, katero si je nakopal v izvrševanju svoje vojaške dolžnosti, preminul v 24. letu svoje starosti, previden s svetotajstvi za umirajoče. Pogreb je v petek, dne 24. t. m. ob 10. uri dopoldne.

V SEVNICI, dne 22. decembra 1915.

Ivan in Dragotina Križman, roditelja, Emil Križman, brat.

V bolesi javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je glasom uradnih poročil na laškem bojišču nenadoma preminul naš nadvse nam dragi sin, brat, svak in stric, gospod

ANDREJ SUHADOLNIK

učitelj in c. in kr. praporščak v rezervi.

Vsem, ki so ga radi ljubeznivega in blagega njegovega značaja vzljubili, ga priporočamo v blag spomin in molitev.

JEZERO — LJUBLJANA, 27. decembra 1915.

Žalujoci ostali.

Brez posebnega obvestila.

Tužnim srcem naznanja rodbina **Kokalj-Tavčar** vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prebridko vest, da je nje nad vse ljubljani oče ozir. tast, stari oče, brat in stric, gospod

IVAN KOKALJ

oskrbnik železne tovarne v p.

včeraj dne 25. t. m. ob 7. uri zvečer, po daljši mučni bolezni v starosti 81. let, previden s tolažili sv. vere, udano preminul

Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši dne 27. grudnia t. l. ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti, Stari trg šteč. 30, na pokopališču k Sv. Križu.

Posmrtni maše se bodo brale v farni cerkvi Sv. Jakoba v Ljubljani.

Bodi mu prijazen spomin!

V LJUBLJANI, dne 26. grudnia 1915.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

VALA.

Najsrčnejšo zahvalo za vse blage dokaze tolažilnega sočutja, ki so nam bili izraženi povodom smrti naše ljubljene, skrbne, dobre in nepozabne matere, stare matere, tašče, gospe

Katarine Adamič

nadučiteljeve vdove in posestnice.

Prav srčno se pa zahvaljujemo slavnemu Šentpeterskemu prosvetnemu društvu za častno spremstvo in vsem ljubim dragim spremljevalcem, ki so izkazali naši blagi pokojnici zadnjo čas ter jo spremili k večnemu počitku. Se enkrat tisočera hvala!

Žalujoci ostali.

teljno perje in puh ::

v veliki

: izberi :

in po jako

nizkih

cenah

priporoč

tvrdka

Ljubljana, Mestni trg 10.

Sprejemem boljšega

železničarja na stanovanje.

Spodnja Šiška.

Naslov pove uprav. »Slov. Naroda« 3578

Trgovci in prekupevalci

: Vojni kreme - zrezki :

(Kriegs-Kremo-Schnitten)

nepokvarljivo fino pecivo, nudi lep zaslužek. 1 karton 36 kosov K 4.—. Razpošilja najmanj 3 kartone po pošti. 3397

Brandt v Ljubljani, pošta 7.

Iščem dva mlada 3514

dimnikarska pomočnika

Mesečna plača 60 kron, hrana in stanovanje. Pismene ponudbe na

Fr. Dolenc,

dimnik. mojster na Reki, Fiume.

Dobro izurjena 3509

prodajalka

mešane stroke, se sprejme. Vešče železnine imajo prednost.

A. Sušnik, Ljubljana.

500 kron!

Vam plačam, ako Vaša kurja očesa, bradavica, obliščanci v 3 dneh brez bolečin ne izginejo s korenino vred z **Ria balzomom**. Lonček z garancijskim pismom 1 K, 3 lončki K 2-50, 6 lončkov K 4-50. Komeny, Košice (Kassa) i Postfach 12/22, Ogrsko. 8842

1 steklenica 20 vin.

Trgovski pomočnik in prodajalka

z večletnim službovanjem se takoj ali pozneje sprejmeta v večjo manufakturno trgovino pod zelo ugodnimi pogoji in visokim plačilom. — Kje, pove iz prijaznosti upr. »Slov. Naroda« 3442

Pravo borovničevno žganje Pravi brinjevec

Zdravnik želodca

Jajčni konjak

Limonin sok za limonado

Malinov sok

Vermut vino

Slivovka

Vinsko žganje

Jamaika rum

Rum navadni dober

Carški hrušovec liker

Poprove mete liker

Orehovo žganje

se dobi v žganjarni

L. Sebenik

Knezovo ulice 220

Spodnja Šiška — Ljubljana.

Radi pozne sezije prodajam po globoko znižanih cenah damske in otroške klobuke, prazne oblike, kakor tudi različen nakit za klobuke. **MINKA HORVAT**, modistka **LJUBLJANA**, Stari trg šteč. 21.

Od 3 vinarjev naprej novoletne razglednice

priporoča

Marija Tičar

Ljubljana, Sv. Petra cesta 26, :: Šelenburgova ulica št. 1. ::

Vsled glavne inventure prodajalo se bode vse blago po znižani ceni. **O. Bernatovič.**

Po Najvišjem pooblaščenju Njeg. ces. in kralj. Apost. Veličanstva.

43. c. kr. drž. loterija

za civilne dobrodelne namene v drž. zboru zastopanih kraljestev in dežel.

Ta denarna loterija ima 21.146 dobitkov v gotovem denarju v skupnem znesku 625.000 kron.

Glavni dobitek znaša 200.000 kron.

Zrebanje bo javno na Dunaju dne 10. februarja 1916. Srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo pri oddelku za dobrodelne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtstrasse 5, pri kr. ogr. srečk. dohodk. ravnateljstvu v Budimpešti, IX., glavno carinsko poslopje, po loterijah, tratikah, pri dâvenih, poštnih, brzojavnih in železniških uradih, pri menjalnicah itd. Igralni načrti za kupce srečk zastoj. — Srečke se pošiljajo poštne prosto.

Od c. kr. generalnega ravnateljstva drž. loterij (oddelek za dobrodelne loterije).

V ponatisu je izšel

:: znameniti roman ::

AMERIKANKA.

(Francoski spisal Pierre de Coulevain.)

Naročila sprejema:

„Narodna knjigarna“, Ljubljana, Prešernova ulica.

Cena dveh knjigam (skupaj 554 strani) samo K. 3-50 s pošto K 3-70, elegantno vezan izvod (oba dela skupaj) K 4-70, s pošto K 4-90.

Zaradi izrednih poštne razmer ni mogoče tega dela pošiljati na ogled in se dobiva le proti vpošiljavi denarja v naprej ali pa po poštne povzetju.

Ustanovljeno 1866.

Pleteno in tkano volneno blago

vsake vrste,

izdelano od najzmožnejših fabrikantov, katerih zastopstvo imam jaz na tukajšnjem trgu sam

priporočam kar najtopleje.

S spoštovanjem

C. J. HAMANN

Ljubljana, Mestni trg št. 8.